

**Helyi
Esélyegyenlőségi
Program**

*DÚZS
Község Önkormányzata*

2024-2028

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP).....	3
Helyi Esélyegyenlőségi Program készítése során használt fogalmak.....	3
Bevezetés.....	4
A település bemutatása.....	5
Értékeink, küldetésünk.....	10
Célok.....	11
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE).....	13
1. Jogszabályi háttér bemutatása.....	13
2. Stratégiai környezet bemutatása.....	13
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége.....	16
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység.....	35
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége.....	48
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége.....	55
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége.....	60
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása.....	64
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága.....	65
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	67
1. A HEP IT részletei.....	67
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	76
3. Megvalósítás.....	79
4. Elfogadás módja és dátuma.....	84

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Helyi Esélyegyenlőségi Program készítése során használt fogalmak

Helyi Esélyegyenlőségi Program (röviden HEP)

A hátrányos helyzetű társadalmi csoportok életkörülményeinek javítását szolgáló helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) 31. §-a írja elő a települési önkormányzatok számára.

A HEP helyzetelemzésből és intézkedési tervből áll, amelyet a települési önkormányzat évente, öt év időtartamra fogad el. Elkészítésének szempontjait, az esélyegyenlőségi területeket és a HEP célcsoportjait a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet (továbbiakban: 321/2011. (XII. 27.) Korm. rend.) tartalmazza.

Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (röviden HEP IT)

A HEP IT a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket tartalmazza az Ebktv. 31. §-ának (2) bekezdése szerint. Az intézkedéseket a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rend. 5. §-ában foglalt célok figyelembe vételével kell meghatározni.

Helyi Esélyegyenlőségi Programért felelős Fórum (röviden HEP Fórum)

A HEP-t a települési önkormányzati köztisztviselők vagy közalkalmazottak készítik el az Ebktv. 31. § (5) bekezdésének előírása alapján, elfogadása során figyelembe kell venni a települési nemzeti önkormányzatok véleményét. A programalkotás során törekedni kell a települési önkormányzat egyéb fejlesztési terveinek, koncepcióival történő összhangra.

Mindezekre tekintettel a HEP elkészítése széleskörű szakmai egyeztetés mellett történjék, bevonva a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok számára ellátást, szolgáltatást nyújtó önkormányzati, nemzeti önkormányzati, állami és civil szervezetek képviselőit, a szociális igazgatásról és a szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény 58/B. §-a által a 2000 fő feletti települések esetében előírt szociálpolitikai kerekasztal képviselőit.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program célcsoportjai

A 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésének előírása értelmében a HEP célcsoportjai a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok, különösen a

- mélyszegénységben élők, romák,
- gyermekek,
- nők,
- idősek és
- fogyatékkal élők.

Az esélyegyenlőség javítása, az egyenlő bánásmód érvényesítése szempontjából releváns, a társadalom különböző csoportjainak együttélésére vonatkozó stratégiák

Asszimiláció: A kisebbség beolvad a többségbe: önkéntesen vagy kívülről való nyomás hatására átvéve annak kulturális sajátosságait és elhagyva a sajátját.

Marginalizáció: Valamely társadalmi csoport önhibáján kívül a társadalom peremére kerül.

Szegregáció: A társadalom valamely szegmensében megvalósuló erőszakos és/vagy intézményi-strukturális, nyílt és/vagy rejtett elkülönítés.

Szeparáció: A társadalmi kirekesztéssel és/vagy a társadalmi asszimilációval szembeni védekezésként megvalósuló önkéntes elkülönülés (pl. nemzetiségi intézmények).

Integráció: A társadalom különböző csoportjainak közös térben megvalósuló sikeres együttélése, illetve az együttélés feltételeinek megteremtése. Az integráció egyik változata a „rideg integráció”, mely fókuszában a csoportheterogenitás létrehozása áll, és amely nem tesz tartalmi beavatkozást a heterogén csoportban történő sikeres fejlesztésre.

Inklúzió: Alapértelmezése a befogadás, azaz az exklúzió (kirekesztés) ellentétes irányú folyamata. Azon a társadalmi felismerésen alapul, hogy különböző életmódok és identitások létezhetnek egy időben és egy helyen, és hogy a közöttük létrejövő kommunikáció gazdagítja mindegyik résztvevőt. Az inkluzív társadalom, mint szemlélet követői a kölcsönös befogadást tartják szem előtt minden területen.

Inkluzív (befogadó) nevelés: Az integráló nevelési térben a gyerekek/tanulók befogadó nevelése akkor tud megvalósulni, ha a gyerekek/tanulók társadalmi és kulturális háttéréből, valamint egyéni adottságaiból adódó különbségeire az intézmény komplexitásában képes reflektálni. Vagyis inkluzív az az oktatást-nevelést megvalósító intézmény, mely a gyerek/tanuló csak rá jellemző sajátosságait maximálisan figyelembe véve, azokból kiindulva, azokra értéként építve alakít ki befogadó környezetet.

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 2021.06.30-án módosított 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet alapján megjelent Belügyminisztérium „Módszertani útmutató a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” c. dokumentum szerint átdolgozva Dúzs Község Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait¹, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.

Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

¹ Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció

A 224 fő (2022) lakosú község Tolna megye középső vidékén, a Tolnai- Hegyháton, a Kapos folyó jobb partján fekszik. Végighalad rajta a Dombóvárt Hőgyésszel összekötő 6532. számú út, Hőgyéستől mintegy 5 km-re terül el. Megállója van a Budapest-Pécs villamosított vasútvonalon.

Neve valószínűleg a szláv eredetű Dusán, Dusek, Dusa személynévből származik és 1230-tól ismert. 1298-ban Duus alakban említik az erdőkkel körülvett, magyarok által lakott községet, mely a török időkben is lakott maradt (a simontornyai szandzsák 1572. évi fejadó-összeírásának jegyzékében Dus néven szerepel 19 családfővel, az 1583-as összeírás pedig 16 adózót említ), majd a felszabadító háborúk alatt elnéptelenedett. Az újbóli betelepítést viszonylag későn, az 1730-1740-es években kezdte meg az akkor birtokos Mercy család, főként német ajkú telepesekkel. A XVIII. század második felében a faluban már 73 ház állt. A község 1773-ban az Apponyiak tulajdonába került, ők birtokolták egészen a II. világháború végéig.

A két világháború között Dúzshoz 1890 katasztrális hold terület tartozott, melynek nagyobb része erdő volt. Zichy Rubido Iván, Apponyi Géza hőgyészi birtokos veje 1929 őszén itt ejtette el a rendkívüli terpesztése miatt magyar ökornek elkeresztelt szarvast. A több nagydíjat és aranyérmet nyert, a II. világháború előtt az egyik leghíresebb, 10,60 kg tömegű, 214 Nadler pontot érő trófeát ma a Természettudományi Múzeum őrzi.

A lakosság nagy része katolikus vallású. Dúzs középkori temploma a községen kívül állt. A mai Szent György vértanú titulusú templomot 1828-ban építették klasszicista stílusban, a falu központjában. Szószéke barokk munka. Településtől nem messze található a híres csicsói forrás és

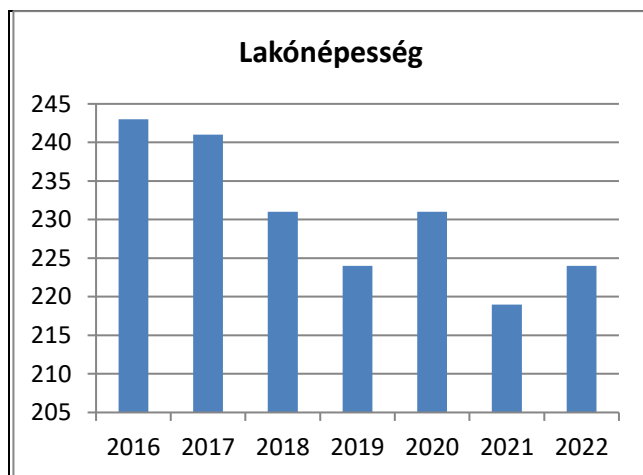
kápolna, melynek nevezetessége, hogy Apponyi Antal disznócsordája itt túrt elő a földből egy Mária szobrot, amelynek helyén egy vízforrás fakadt.

A falut körülölelő gyönyörű erdők vadban gazdagok, a tölgyes, bükkös, cseres, fenyves erdők a nagyvadak remek élőhelye. Szarvas, őz, dámvad és vaddisznó nagy számban él a területen, de ezek mellett jelentős az apróvad állomány is. Több nagydíjat és aranyérmet nyertek az itt elejtett trófeák. A területen gyógynövények és védett növények ugyancsak találhatóak. A mezőgazdasági művelésre alkalmas terület talaja nagyrészt homokos. A domboldalakon a szőlőtermesztés régi múltra tekint vissza, Dúzs szőlőhegye a szekszárdi borvidék völgyeségi körzetének tagja.

A település lakosságának összetétele meglehetősen heterogén magyarok, romák, svábok és székelyek, hollandok alkotják.

Lakónépesség száma az év végén		
Év	Fő	Változás
2016	243	bázis év
2017	241	99,18%
2018	231	95,85%
2019	224	96,97%
2020	231	103,13%
2021	219	94,81%
2022	224	102,28%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

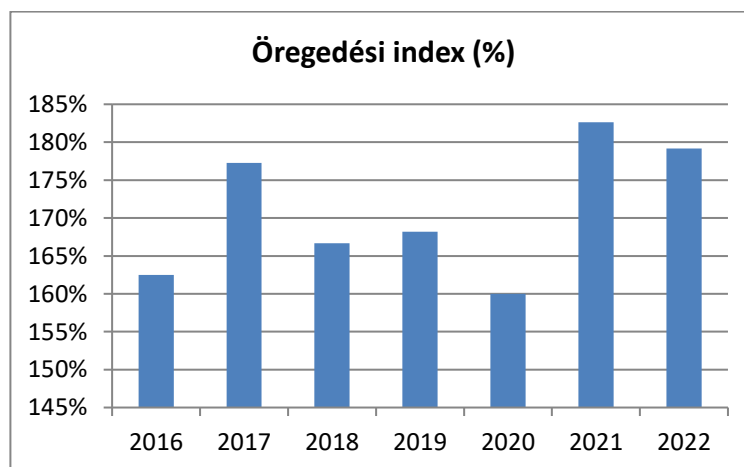
Az elmúlt 10 évet vizsgálva a lakónépesség száma (2012 évben – 258 fő volt) folyamatos csökkenő tendenciát mutat, bár az utóbbi években megállni látszik ez a folyamat.

Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2019 év)					
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen	Férfiak	Nők
Állandó népesség száma	123	109	232	53,02%	46,98%
0-2 évesek			4	1,72%	
0-14 éves	10	12	22	4,31%	5,17%
15-17 éves	6	3	9	2,59%	1,29%
18-59 éves	86	60	146	37,07%	25,86%
60-64 éves	6	12	18	2,59%	5,17%
65 év feletti	15	22	37	6,47%	9,48%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Öregedési index			
Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő)	Öregedési index %
2016	39	24	162,50%
2017	39	22	177,27%
2018	40	24	166,67%
2019	37	22	168,18%
2020	40	25	160,00%
2021	42	23	182,61%
2022	43	24	179,17%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Az öregedési index azt jelzi, hogy 100 fő 14 év alattira mennyi 65 éven felüli fő jut. Ez az index megmutatja, hogy az adott település népességére mi a jellemző: amennyiben 100 alatti az index, akkor túlsúlyban vannak a 14 év alattiak, vagyis fiatalos a népegszerkezet. Ha az index 100 felett van, akkor a 65 év felettiiek vannak többen, és a település elöregedő.

Belföldi vándorlások	
Év	Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma (fő)
2016	4,12
2017	-24,79
2018	-29,66
2019	-21,98
2020	30,77
2021	-40,00
2022	53,33

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

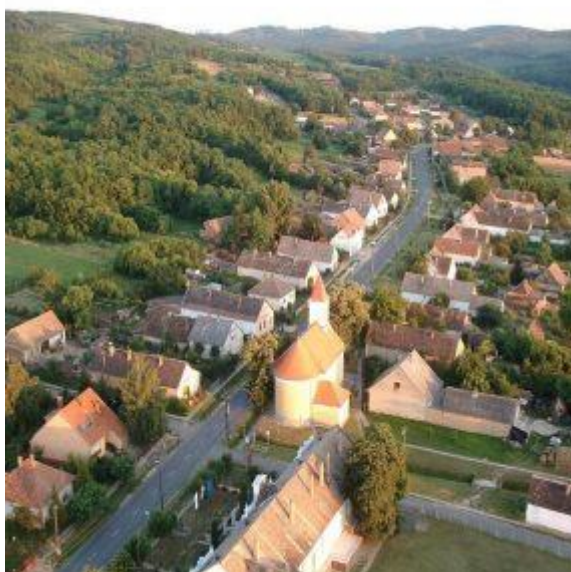
Természetes szaporodás	
Év	Az élve születések és halálozások különbözetének 1000 lakosra vetített száma (fő)
2016	0,00
2017	12,40
2018	-4,24
2019	-13,19
2020	-4,40
2021	-4,44
2022	-4,44

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Dúzs természetes szaporodása negatív tendenciát mutat, a település lakosság száma folyamatosan csökken. A falusi családi otthonteremtési támogatás pozitív következményeként a korábbi évektől eltérően a fiatalok bizonyos hányada a településen telepszik le, de a természetes szaporodás adatait összevetve az állandó népesség korcsoportos eloszlásával és az elvándorlással kitűnik, hogy a fiatalabb nemzedék jelentős része inkább a megélhetést biztosító városokban telepszik le. Gyermek hiányában a település lassan elöregedik.

A település vezetékes ivóvízzel, vezetékes földgázzal és elektromos áramellátással rendelkezik. Dúzs település az elmúlt évben sikeres pályázott nyújtott be egyedi biológiai szennyvíztartályok elhelyezésére, a beruházás végrehajtása a közeljövőben 72 ingatlan részvételével fog megvalósulni 162 millió Ft-os keretösszegben. A szilárd hulladék gyűjtését és szállítását vidéki székhelyű szolgáltató végzi. A településen vezetékes telefon, kábeltelevízió, valamint vezetékes internet szolgáltatás is igénybe vehető.

Dúzs kiépített úthálózattal rendelkezik. A település vezetése nagy gondot fektet a település infrastruktúrájának megőrzésére és fejlesztésére. A település 5 utcájában 115 lakóház áll, néhányuk romos elhanyagolt, lakatlan. A Dombóvár- Hőgyész főút mentén az út pályázatának részeként felújították a lakóházak előtti árkokat, bejárókat, a településen átutazók egy rendezett szép, virágos településképet kapnak a faluról.

Dúzs 1990-es évektől az állami gazdaság megszűnése után a művelésre alkalmas földterületek magánkézbe kerültek, így ez a helyiek közül kevés családnak nyújt megélhetést. A dombos, homokos talajszerkezetű vidék többnyire szőlő és gyümölcs termelésére alkalmas, így borászatok, gyümölcsfeldolgozó kisüzemek jöttek létre. Jellemzően csak idénymunkában tudják foglalkoztatni a helyi hozzáértő embereket. Az állami gazdaság megszűnése után megnőtt a munkanélküliek száma, a főként mezőgazdaságban dolgozó emberek nehezen tudnak elhelyezkedni.

Dúzson az egészségügyi alapszolgáltatások – háziorvosi ellátás, gyermekorvosi ellátás, fogorvosi ellátás, gyógyszerár, vérvételi hely - a községtől 5 km-re fekvő Hőgyész településen vehető igénybe. Hőgyészen mentőállomás is üzemel, mely Dúzs község esetében is biztosítja a gyors orvosi beavatkozás lehetőségét. Az orvosi ügyeleti ellátást 2023. október 1-től az Országos Mentő Szolgálat látja el 1830-as hívószámmal.

Dúzs szociális ellátásai között szerepel a rászorulóknak házi segítségnyújtásának lehetősége, továbbá Hőgyész településen biztosított részükre az Idősek Napközi Otthona (Idősek Klubja). Hőgyészen a Platán Szociális Alapítvány által üzemeltetett Idősek Otthonában közel 100 fő bentlakásos idős ember gondozásáról és ápolásáról gondoskodnak, férőhelyek függvényében az

intézmény igyekszik a környező települések rászoruló idős embereit a felvétel során előnyben részesíteni.

Högyészen óvoda, bölcsőde és általános iskola üzemel, ahová a gyerekek naponta ingáznak. A 2 fő óvodás és a 2 fő bölcsődés gyereket a falugondnok, az iskolás gyerekeket pedig a helyközi volánbusz szállítja a két település között. A helyi könyvtár heti 3 alkalommal hétfőn, kedden és szerdán működik 8.00 – 16.00 óra között.

Település életében fontos szerepet tölt be a falugondnoki szolgálat. A falugondnok látja el a helyi szociális feladatok jelentős részét, ezzel hozzájárul a vidéki élhető életkörülmény biztosításához.

Település a lehetőségeit kihasználva minden évben folyamatosan pályázik a Munkaügyi Központ Startmunka programjában, ahol az engedélyezett létszámkeret foglalkoztatásával építik, szépitik Dúzs infrastruktúráját.

Önkormányzat lehetőségeihez mérten folyamatosan pályázik külső források bevonásával középületeinek felújítására azok energetikai és fűtés korszerűsítésére.

Az önkormányzat elmúlt években megvalósított pályázatainak között szerepel az orvosi rendelő eszközbeszerzése 1,3 millió Ft értékben, a falugondnoki szolgálat hatékonyabbá tétele új falugondnoki busz beszerzésével 15 millió Ft keretösszegben, önkormányzati közcélú eszközbeszerzése 15 millió Ft értékben, önkormányzati épület korszerűsítése 34 millió Ft értékben, könyvtárpépület és közösségi tér kialakítása 20 millió Ft értékben, valamint a temető kerítésének és hűtőjének rendbetétele 5 millió Ft összegben.

A település alapvető elgondolása, hogy a célcsoportok köréből (mélyszegénységben lévők, romák, nők) válassza ki a munkára fogható embereket, ezzel is jövedelmet biztosítva a részt vevő családok számára. A település fontosnak tartja, hogy minél többen részt vehessenek a közfoglalkoztatásban, munkaterületeit úgy alakítja ki, hogy mind a nők, mind a férfiak egyenlő arányban részt tudjanak venni a programokon, a munkahely biztosításával és az állandósággal javítani tudja a mélyszegénységben élők helyzetét.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Dúzs Község Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

- az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
- a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
- a diszkriminációmentességet,
- szegregációmentességet,
- a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

A településen élő hátrányos helyzetű csoportok helyzetének feltérképezése és a feltárt problémák komplex kezelésre szolgáló (más települési programokkal összehangolt) intézkedési terv megalkotása, a helyben érintett szereplők bevonásával, szükség szerint a települések közötti együttműködések kialakításával.

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

A HEP jelentősége

A HEP-ek nem csupán a felzárkózási stratégia településszintű megvalósításának alapegységei, hanem fontos szerepet töltenek be a kormányzati konzultációs rendszerben azzal, hogy megteremtik a lehetőséget a kormányzati célok társadalmasítására, a fejlesztési elképzelésekhez történő csatlakozásra és fordított irányban az alulról felfelé történő információáramlásban is lehetőséget biztosítanak a településszintű előrehaladás nyomon követésére és fejlesztési igények megfogalmazására a felzárkózási, esélyteremtési feladatokhoz kapcsolódóan

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

Az Alaptörvény 4. módosításával bekerült a XV. cikk (4) pontjaként, hogy „Magyarország az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás megvalósulását külön intézkedésekkel segíti.”

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és 2021.06.30-i módosítása
- a Belügyminisztérium honlapján megjelent „MÓDSZERTANI ÚTMUTATÓ a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a
- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Möt.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Ft.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: Nkntv.)

előírásaira.

2. Stratégiai környezet bemutatása

A felzárkózás politika alapidokumentumaként Magyarország Kormánya 2011-ben fogadta el a Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégiát [1430/2011. (XII. 13.) Korm. hat.], majd 2014-ben annak frissítéseként a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia II-t [1603/2014. (XI. 4.) Korm. hat.] 2021-ben elkészült a **Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030** (MNTFS 2030), amely a következő 10 évre alapozza meg a felzárkózás-politika fő irányait.

Új Roma Stratégia(2019-2030)

Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024)

„Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)

Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021)

Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)

Országos Fogyatékosságügyi Program (2015-2025)

A HEP-ekben leképeződik a felzárkózási stratégia szemlélete, így azok a felzárkózási politika helyi szintű részeként és a végrehajtás eszközeiként működnek.

A helyi felzárkózási politika tervezési alapjaként épít a HEP-ekre a Pénzügyminisztérium összefogásában készült **Nemzeti Fejlesztés 2030, Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió** is.

Az Ebktv. 31. § (2) bekezdése értelmében **a programalkotás során gondoskodni kell a HEP és a települési önkormányzat által készítendő egyéb fejlesztési tervek, koncepciók, továbbá a köznevelési esélyegyenlőségi terv, illetve a szakképzési esélyegyenlőségi terv és az integrált településfejlesztési stratégia antiszegregációs célkitűzéseinek összhangjáról.**

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

- Dúzs Község Önkormányzat Képviselő-testületének 1/2023 (II.16.) számú önkormányzati rendelete az önkormányzat 2023 évi költségvetéséről.
- Dúzs Község Önkormányzat Képviselő-testületének 7/2021. (VIII.5.) számú önkormányzati rendelete a közművelődésről.
- Dúzs Község Önkormányzat Képviselő-testületének 6/2021. (VIII.5.) számú önkormányzati rendelete a helyi szociális ellátásokról.
- Dúzs Község Önkormányzat Képviselő-testületének 2/2015 (II.25.) számú önkormányzati rendelete a települési támogatásokról.
- Dúzs Község Önkormányzat Képviselő-testületének 3/2020. (III.13.) számú önkormányzati rendelete az önkormányzat falugondnoki szolgálat ellátásáról.
- Dúzs Község Önkormányzat Képviselő-testületének 5/2004. (V.1.) számú önkormányzati rendelete az első alkalommal lakáshoz jutók egyszeri vissza nem térítendő támogatásáról.
- Dúzs Község Önkormányzat Képviselő-testületének 8/2017. (XII.28.) számú önkormányzati rendelete a településkép védelméről és alakításáról.
- Dúzs Község Önkormányzat Képviselő-testületének 6/2017. (XI.2.) számú önkormányzati rendelete a településfejlesztéssel, településrendezéssel és településkép-érvényesítéssel összefüggő partnerségi egyeztetés helyi szabályairól.
- Dúzs Község Önkormányzat Képviselő-testületének 7/2009. (X.1.) számú önkormányzati rendelete Dúzs Község Helyi Építési Szabályzata

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

A Hőgyészi Somvirág Óvodát és a Tündérvár Mini Bölcsődét Hőgyész Nagyközség Önkormányzata, Dúzs és Kalaznó községekkel karöltve, társulási formában üzemelteti. A települések lakosságárányosan járulnak hozzá az óvoda és a bölcsőde működtetésének költségeihez.

A Hőgyészi Szociális Központ 2023. január 1-vel alakult új intézmény, amely Hőgyész és a környező Kalaznó, Dúzs, Mucsi települések közös, társulási formában fenntartott intézménye. A települések célkitűzése az volt, hogy a helyi szociális feladatokat a korábbinál hatékonyabb színvonalon kívánták ellátni, nagyobb hangsúlyt fektetve a helyi idősek változó igényeire.

KSH 2022. évi népszámlálási adatai alapján Dúzs területén 110 db lakóház található.

A településen az áramszolgáltatást az E-ON, a gázszolgáltatást a MVM Next Energiakereskedelmi Zrt. biztosítja. A vezetékes ivóvíz szolgáltatást a szekszárdi székhelyű

E.R.Ö.V. Zrt. látja el. A szilárd hulladék gyűjtését és szállítását 2023. július 1-jétől a MOHU MOL Hulladékgazdálkodási Zrt. szolgáltató végzi. A vezetékes telefon és kábeltévé, valamint az internetes szolgáltatást a szekszárdi székhelyű Tarr Kft. biztosítja.

A helyben található szolgáltatások között a heti három alkalommal üzemelő könyvtár említendő meg.

A szomszédos Hőgyész településen felnőtt és gyermekorvosi ellátás, fogorvosi ellátás, laborszolgáltatás, mentőállomás, gyógyszerár, iskola, óvoda, könyvtár, takarékszövetkezet, rendőrség, postahivatal, benzinkút, Idősek Klubja, és Idősek Otthona üzemel. Ezen kívül Hőgyészen élelmiszer boltok, zöldségboltok, kínai üzlet, húsbolt, dohány bolt, műszaki boltok, fagyaltozó, drogéria, virágbolt, turkálók, fodrász és kozmetikai üzletek növelik a helyi és környező település lakosságának a komfortérzetét. A falugondnoki szolgálat térítési díj mentesen lehetőséget biztosít a lakosainak ügyintézésre, bevásárlásra és az egészségügyi ellátások igénybe vételére.

Településen a Dúzsi Törekvés Szociális Szövetkezet működik, mely első sorban betonelem gyártásával és zöldövezet karbantartásával foglalkozik. Dúzs Község Önkormányzata még nem rendelkezik testvérvárosi kapcsolatokkal.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

- teir.hu,
- Munkaügyi Központ adatai,
- KSH,
- helyi adatok,
- önkormányzati adatok.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

Napjainkban egyre gyakrabban használt fogalom a mélyszegénység. Nem csak tudományos fogalom a szociológiában, de a hétköznapi élet jelensége. Azt jelenti, amikor valaki vagy valakik tartósan a létminimum szintje alatt élnek és szinte esélyük sincs arra, hogy ebből önerőből kilépjenek.

A mélyszegénység összetett jelenség, amelynek okai többek között társadalmi és gazdasági hátrányok, iskolai, képzettségbeli és foglalkoztatottságbeli deficitekben mutatkoznak meg, és súlyos megélhetési zavarokhoz vezetnek. A szegénység kialakulásának okai többek közt a rendszerváltást követően a munkahelyek megszűnésére, a munkanélküliségre, a munkaerő-piaci esélyek szűkülésére – nem kis részben az oktatás és képzés hiányosságaira -, a jóléti ellátások által kezelni nem tudott egyéni, családi válsághelyzetekre, a megfelelő ellátásokhoz, szolgáltatásokhoz történő hozzáférés hiányosságaira vezethetők vissza. A mélyszegénység hatása az alapvető létfeltételekben, a lakhatási, táplálkozási körülményekben, az érintettek egészségi állapotában is jelentkezik. A szegénység szempontjából meghatározó társadalmi jellemző a családok gyermekszáma, illetve a gyermekszegénység, valamint a falusi lakókörnyezet (a szegények több mint fele községekben él).

Ez az állapot az érintetteket nagyon gyorsan megbélyegzi és a társadalomból való kirekesztettségüket okozza.

A társadalmi leszakadás meghatározó részben tehát a szegénységgel összefüggő körülményekből fakad. A szegregáció mértéke, a társadalmi élet jelentős területeiről való tömeges kizáródás súlyos társadalmi probléma.

A KSH kutatása szerint 2021. évben Magyarországon 1,167 millióan voltak fokozottan kitéve szegénység, vagy társadalmi kirekesztődés kockázatának. Az összetett szegénységi mutató három halmazt foglal magában:

- relatív jövedelmi szegénységben élők,
- súlyos anyagi nélkülözésben élők,
- nagyon alacsony munkaintenzitású háztartásban élők.

Súlyos anyagi nélkülözésben az szenved, aki a lentiek közül legalább négy tételt nem engedhet meg magának:

- számlák kifizetése időben,
- otthona melegen tartása,
- váratlanul felmerülő kiadások fedezése,
- hús, hal vagy vegetáriánus megfelelőjük rendszeres fogyasztása,
- évente egy egyhetes nyaralás, nem az otthonában,
- televízió,
- mosógép,
- személygépjármű,
- telefon.

A szegénységi kockázatok különösen sújtják a gyermekeket és a hátrányos helyzetű térségekben élőket (a szegénységi arány fokozatosan csökkenő tendenciát mutat 2017. évre 14,5 %-ra csökkent). A cigányok/romák nagy többsége ehhez az utóbbi csoporthoz tartozik.

A gyakorlatban a mélyszegénység fogalmát azonosítják a cigánysággal. Ez nem más, mint az etnikai és szociális dimenzió összemosása, és ezzel a társadalmi kirekesztettségéből fakadó összes probléma „cigánykérdésként” való felfogása. Fontos azonban tudomásul venni, hogy a cigányság és a mélyszegénység két olyan halmazt képez, melynek van ugyan közös metszete, ám a kettő nem fedi teljesen egymást. Nem igaz, hogy minden mélyszegénységben élő ember cigány/roma. Az

viszont kijelenthető, hogy a cigányok élete a mélyszegénységtől függetlenül is sokkal inkább terhelt az őket érintő diszkrimináció rejtett és nyílt dimenzióinak a kíméletlen érvényesülése miatt.
(Cserti-Csapó-Orsós 2012.)

E terület vonatkozásában a következőkben tekintsük át azokat az alapvető jogszabályi rendelkezéseket, amelyek a foglalkoztatási és szociális, valamint egészségügyi ellátásokhoz történő hozzáférés, a lakhatási körülmények javítását szolgálhatják.

- **1993. évi III. törvény a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról (továbbiakban: Szt.)** A törvény meghatározza a pénzbeli, a természetben nyújtott és a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások egyes formáit, a jogosultság feltételeit, annak megállapítását, a szociális ellátás finanszírozásának elveit és intézményrendszerét, a szociális ellátást nyújtó szervezet és a jogosult közötti jogviszony főbb elemeit, továbbá a fenntartónak a szolgáltatóval, illetve intézménnyel kapcsolatos feladat- és jogkörét, valamint a személyes gondoskodást nyújtó szociális, gyermekjóléti, gyermekvédelmi tevékenységet végző személy adatainak működési nyilvántartására vonatkozó szabályokat.
- **a családok támogatásáról szóló 1998. évi LXXXIV. törvény (a továbbiakban: Cst.)** A törvény meghatározza az állam által nyújtandó családtámogatási ellátások rendszerét, formáit, az ellátások jogosultsági feltételeit, valamint az ellátások megállapításával és folyósításával kapcsolatos legfontosabb hatásköri és eljárási szabályokat.
- **a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (a továbbiakban: Ft.)** A törvény célja a munka és a foglalkozás szabad megválasztásához való jog gyakorlásának elősegítése, a foglalkoztatási feszültségek feloldása, valamint az álláskereső támogatásának biztosítása
- **a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. tv.** A törvény célja a nemzetiségek sajátos kultúrájának megőrzésének, anyanyelvük ápolásának és fejlesztésének, egyéni és közösségi jogainak széleskörű biztosításának elősegítése, figyelemmel Magyarország Alaptörvényében a magyarországi nemzetiségek ügye iránt kinyilvánított felelősségvállalásra, továbbá a nemzetiségek védelme érdekében.

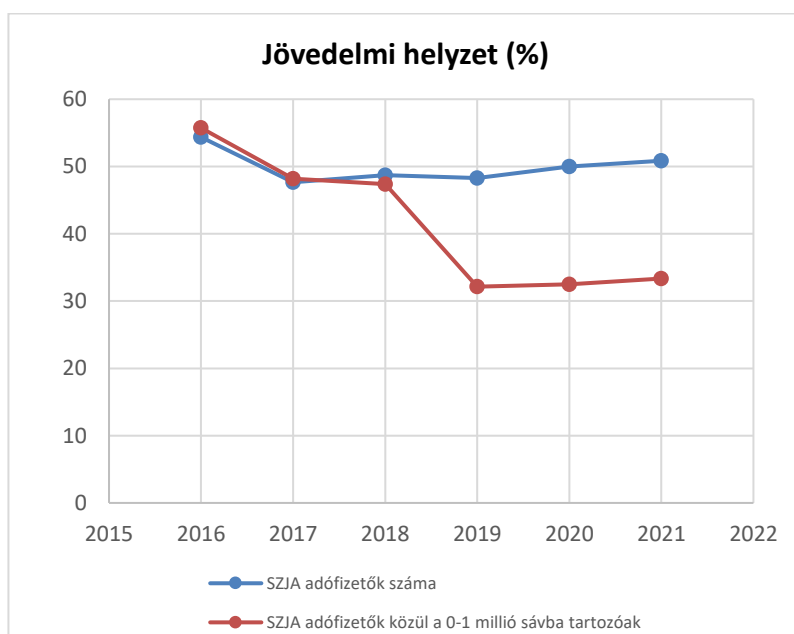
A szegénységben élők, a roma közösségek helyzetének elemzése során vizsgálni kell az Ebktv. által rögzített, a hátrányos megkülönböztetés tilalmának érvényesülését. Az Ebktv. 8. és 9. §-ai értelmében közvetlen, illetve közvetett hátrányos megkülönböztetésnek minősül az olyan rendelkezés, amelynek eredményeként egy személy vagy csoport valós vagy vélt nemzetiséghez tartozása, társadalmi származása, vagyoni helyzete miatt részesül kedvezőtlenebb bánásmódban, vagy az a rendelkezés, amely ezen személyeket, csoportokat lényegesen nagyobb arányban hozza hátrányos helyzetbe mint a velük összehasonlítható személyeket, csoportokat.

A fenti törvények részletes áttekintése ad támpontokat a következőkben megadott szempontok szerinti helyzetelemzéshez. A részletes jogszabályi háttér - értelmezéssel együtt.

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

Jövedelmi helyzet		
Év	Az SZJA adófizetők száma	Az SZJA adófizetők közül a 0-1 millió forintos jövedelemsávba tartozók
	az állandó népesség %-ában	az állandó népesség %-ában
2016	54,36	55,73
2017	47,66	48,21
2018	48,72	47,37
2019	48,28	32,14
2020	50,00	32,50
2021	50,87	33,33

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A jövedelem és vagyon fogalmát a Szt. 4. §-a és a Cst. 4. –a határozza meg a jogszabályok hatálya alá tartozó ellátások vonatkozásában.

A jövedelem a (1a) bekezdésében foglalt kivétellel, valamint figyelemmel az (1b)-(1c) bekezdésekben foglaltakra –az elismert költségekkel és befizetési kötelezettséggel csökkentett

aa) a személyi jövedelemadóról szóló törvény szerint meghatározott, belföldről vagy külföldről származó – megszerzett – vagyoni érték (bevétel), ideértve a jövedelemként figyelembe nem vett bevételt és az adómentes jövedelmet is, és

ab) azon bevétel, amely után az egyszerűsített vállalkozói adóról, illetve az egyszerűsített közteherviselési hozzájárulásról szóló törvény szerint adót, illetve hozzájárulást kell fizetni.

A vagyon, ha e törvény másként nem rendelkezik, az a hasznosítható ingatlan, jármű, továbbá vagyoni értékű jog, amelynek

ba) külön-külön számított forgalmi értéke, illetőleg összege az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének a harmincszorosát, vagy

bb) együttes forgalmi értéke az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének a nyolcvanszorosát meghaladja, azzal, hogy a szociális rászorultságtól függő pénzügyi és természetbeni ellátások jogosultsági feltételeinek vizsgálatánál nem minősül vagyonnak az ingatlan, amelyben az érintett személy életvitelszerűen lakik, az a vagyoni értékű jog, amely az általa lakott ingatlanon áll fenn, továbbá a mozgáskorlátozottságára tekintettel fenntartott gépjármű.

(Forrás: A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. tv.)

Értékelhető adatok a településen élő öregségi nyugdíjban részesülők átlagnyugdíjára vonatkozó adatok. Értékelhető adatok az önkormányzat adóerő-képességi adatai. A vagyoni helyzetre vonatkozó fontos információ a település lakásállományára pl. azok komfort fokozatára vonatkozó adatok. A vagyoni helyzet értékelésére alkalmas a településen gépjárműadó fizetésre kötelezett személygépkocsik száma is.

A szegénység kialakulásának okai többek közt a rendszerváltást követően a munkahelyek megszűnésére, a munkanélküliségre, a munkaerő-piaci esélyek szűkülésére – nem kis részben az oktatás és képzés hiányosságaira -, a jóléti ellátások által kezelni nem tudott egyéni, családi válsághelyzetekre, a megfelelő ellátásokhoz, szolgáltatásokhoz történő hozzáférés hiányosságaira vezethetők vissza. A szegénység leginkább a gyermekeket és a roma családokat érinti.

A roma származásúak számára és arányára vonatkozó 2022. évi népszámlálási adatokra vonatkozó pontos információk nem állnak rendelkezésre, a 2011. évi népszámlálási adatok alapján Dúzs községben 22 fő vallotta magát roma származásúnak. A jelenlegi lakosságszám alapján ez a lakosság 10 % -a.

Beilleszkedésük a társadalomba nagymértéken függ iskolázottsági szintjüktől és a kultúrájukból adódó lemaradásból. Az alacsony iskolázottságuk miatt, magasabb, tartósabb a munkanélküliség, és a foglalkoztatásuk is alacsony. Önkormányzat ettől függetlenül a Startmunka program keretein belül foglalkoztat roma származású nőket, akik a munka elvállalásával családjaik megélhetését segítik.

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A HEP-ben elhelyezett táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Ft.) és a Möt-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban. Az elemzést összevetjük térségi és országos adatokkal is.

a) *foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek helyzete;*

Munkanélküliségi ráta nemek szerint			
Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya	Nők aránya	Összesen
2016	10,68	16,00	13,34%
2017	12,00	14,86	13,43%
2018	5,10	9,72	7,41%
2019	2,04	6,67	4,36%
2020	2,97	10,81	6,89%
2021	6,00	6,15	6,08%
2022	2,91	4,48	3,70%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

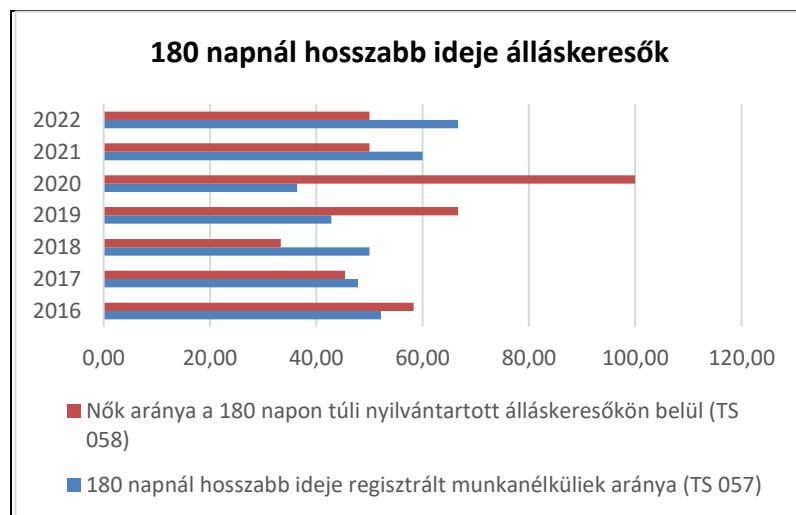
Ezek az adatok arra mutatnak rá, hogy a teljes lakónépességhez képest milyen arányú a nyilvántartott foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek száma, ez miként változott az elmúlt években, illetve, hogy milyen az arány a férfiak és nők között a vizsgált területen.

Nyilvántartott álláskeresők száma korcsoportok szerint								
Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
		Fő összesen	23	23	12	7	11	10
20 éves, vagy az alatt	Fő	1,00	2,00	2,00	0,00	2,00	0,00	0,00
	%	4,35%	8,70%	16,67%	0,00%	18,18%	0,00%	0,00%
21-25 év	Fő	1,00	2,00	1,00	0,00	1,00	2,00	0,00
	%	4,35%	8,70%	8,33%	0,00%	9,09%	20,00%	0,00%
26-30 év	Fő	1,00	2,00	1,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	%	4,35%	8,70%	8,33%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
31-35 év	Fő	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
36-40 év	Fő	0,00	2,00	1,00	1,00	3,00	0,00	0,00
	%	0,00%	8,70%	8,33%	14,29%	27,27%	0,00%	0,00%
41-45 év	Fő	5,00	3,00	1,00	1,00	0,00	2,00	2,00
	%	21,74%	13,04%	8,33%	14,29%	0,00%	20,00%	33,33%
46-50 év	Fő	2,00	2,00	0,00	1,00	2,00	1,00	0,00
	%	8,70%	8,70%	0,00%	14,29%	18,18%	10,00%	0,00%
51-55 év	Fő	4,00	3,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
	%	17,39%	13,04%	8,33%	14,29%	9,09%	10,00%	16,67%
56-60 év	Fő	4,00	1,00	0,00	0,00	0,00	2,00	1,00
	%	17,39%	4,35%	0,00%	0,00%	0,00%	20,00%	16,67%
61 éves, vagy afeletti	Fő	5,00	6,00	5,00	3,00	2,00	2,00	2,00
	%	21,74%	26,09%	41,67%	42,86%	18,18%	20,00%	33,33%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A regisztrált munkanélküliek korcsoportonkénti bontása, illetve idősoros változása rámutat arra, hogy a munkanélküliség a különböző korosztály tekintetében miként változik. Az adatok, különösen az országos és térségi adatokkal összevetésben rámutatnak arra, hogy az egyes korosztályokat tekintve elégséges-e a meglévő problémakezelés vagy további beavatkozásokat szükséges tervezni.

Dúzs tekintetében elmondható, hogy a nyilvántartott álláskeresők száma majdnem teljes egészben a 41-65 év közötti korcsoportot érinti.

b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága;

Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma iskolai végzettség szerint							
Év	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosanál alacsonyabb végzettség		Általános iskolai végzettség		8 általánosanál magasabb iskolai végzettség	
		Fő	%	Fő	%	Fő	%
2016	23	1	4,35%	10	43,48%	12	52,17%
2017	23	0	0,00%	8	34,78%	15	65,22%
2018	12	0	0,00%	2	16,67%	10	83,33%
2019	7	0	0,00%	5	71,43%	2	28,57%
2020	11	0	0,00%	5	45,45%	6	54,55%
2021	10	0	0,00%	6	60,00%	4	40,00%
2022	6	0	0,00%	3	50,00%	3	50,00%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Az adatok alapján kiderül, hogy a regisztrált munkanélküliek száma a településen nem magas. Az alacsonyabb végzettséggel rendelkezők általában a közfoglalkoztatásban helyezkednek el vagy mezőgazdasági idénymunkákat végeznek. A regisztrált munkanélküliek körében legtöbbször a 8 általánosanál magasabb iskolai végzettséggel rendelkezők vannak, ők végzettségüknek megfelelő munkát szeretnének végezni, nem mindig fogadják el a munkaerő piac által kínált lehetőségeket.

c) *közfoglalkoztatás, közfoglalkoztatásból az elsődleges munkaerőpiacra történő átlépés lehetőségei;*

Foglalkoztatáspolitikai		
Év	Aktív foglalkoztatás-politikai eszközökkel támogatottak száma	Közfoglalkoztatottak száma
	Fő	(éves átlag - fő)
2016	14	16
2017	16	15
2018	19	16
2019	14	13
2020	14	10
2021	10	9
2022	8	7

Forrás: TelR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A táblázatból kitűnik, hogy az elmúlt években a munkanélküliségi ráta folyamatos csökkenő ütemének megfelelően az állam egyre kevesebb foglalkoztatáspolitikai eszközt finanszíroz, bízunk a munkaerőpiac növekvő volumenében.

d) *a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői; közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok;*

A környező települések Hőgyész, Tamási, Szekszárd, Bonyhád, Dombóvár autóbusszal és autóval rövid idő alatt megközelíthetőek. A település lakosságának jelentős része vidéken dolgozik, naponta ingázni kényszerül. Dúzs közvetlen vasútállomással is rendelkezik, mely megkönnyíti a lakosság ingázását.

Település a helyi asztalos üzemet leszámítva nem rendelkezik ipari létesítményekkel. Fodrász, vegyesbolt, kocsma és mozgóbolt könnyíti meg a helyi lakosság igényeit.

Kistelepülésről lévén szó az önkormányzat dolgozói a főállású polgármester, a közművelődési szakember és a falugondnok.

Az önkormányzat minden évben részt vesz a Startmunka programon a további munkahely biztosítása, valamint az önkormányzati feladatellátáshoz szükséges munkaerő beszerzése érdekében. Jelen pillanatban a közfoglalkoztatási program 3 fő közreműködésével zajlik.

e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük;

Pályakezdő állás keresők száma		
Év	Nyilvántartott állás keresők száma	Nyilvántartott pályakezdő állás keresők száma
	Fő	Fő
2016	23	1
2017	23	2
2018	12	2
2019	7	0
2020	11	2
2021	10	1
2022	6	0

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A településen jelenleg nincs nyilvántartott pályakezdő állás kereső, nincs szükség fiatalok foglalkoztatását segítő programra.

f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése, szakképzéshez, felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok;

Dúzs községben csak a közfoglalkoztatás nyújt némi segítséget, más helyi foglalkoztatási program nincs.

A munkanélküliek felnőttképzési és a foglalkoztatási programokon történő részvételére a Munkaügyi Központ által meghirdetett programok és képzések keretében van lehetőség. Ezek száma az évek során folyamatosan csökkent. Egyéb képzési lehetőségek között az OKJ felnőttképzések jöhetnek szóba, de ezek önköltségesek és sok esetben előképzettséget igényelnek.

g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása;

Az önkormányzat intézményeiben nem dolgoznak mélyszegénységben élők vagy romák. A közfoglalkoztatás keretén belül 3 fő mélyszegénységben élő családon tud az önkormányzat folyamatosan segíteni.

h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén;

Dúzs községben nem érkezett bejelentés a hátrányos megkülönböztetésről a foglalkoztatás területén.

i) digitális ismeretek megszerzésének és hozzáféréseinek lehetőségei.

A községi könyvtár és Hőgyészen a Virág János Nagyközségi Könyvtár szakszerű segítségnyújtás mellett lehetőséget biztosít mindenki számára ismeretek és tudás megszerzésére, mint könyv, mint digitális tartalmak formájában.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

E fejezetben kiemeljük a pénzbeli és természetbeni szociális támogatásokat, valamint a munkaerő-piaci szolgáltatásokat és az álláskereső számára elérhető támogatásokat.

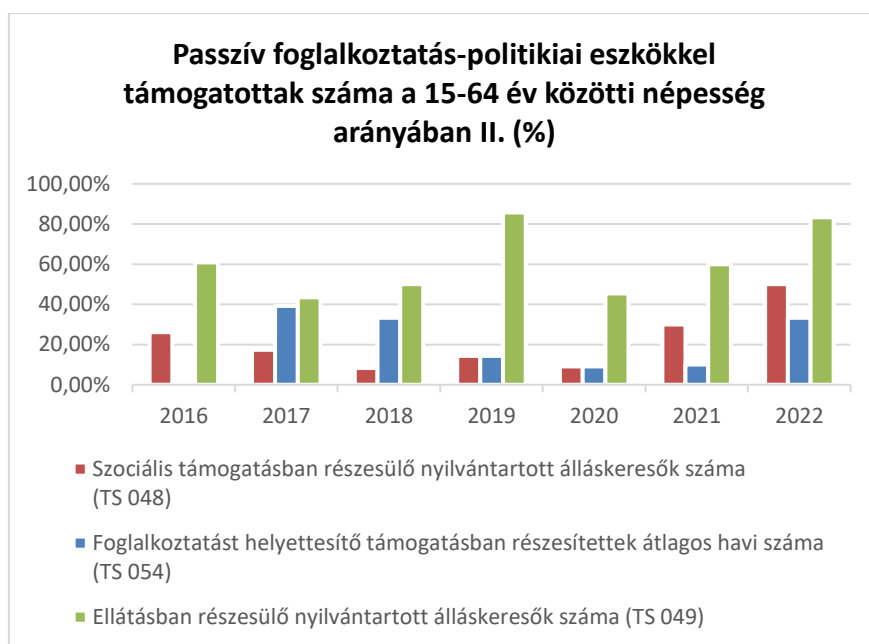
E területen az Szt. 25. §-a és 47. §-a alapján a szociálisan rászoruló személyek részére a következő pénzbeli és természetbeni ellátási formák adhatók:

- **Pénzbeli ellátások:** időskorúak járadéka, foglalkoztatást helyettesítő támogatás, rendszeres szociális segély, ápolási díj, lakásfenntartási támogatás, átmeneti segély, temetési segély.
- Egyes szociális rászorultságtól függő pénzbeli ellátások egészben vagy részben természetbeni szociális ellátás formájában is nyújthatók, így lakásfenntartási támogatás, átmeneti segély, temetési segély, rendszeres szociális segély, foglalkoztatást helyettesítő támogatás.
- Természetbeni ellátás továbbá a köztemetés, közgyógyellátás, egészségügyi szolgáltatásra való jogosultság, adósságkezelési-szolgáltatás.

Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai I.				
Év	Nyilvántartott álláskeresők száma		Álláskeresői ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma	
	Fő	15-64 év közötti népesség %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2016	23	12,78%	8	34,78%
2017	23	12,78%	6	26,09%
2018	12	7,19%	5	41,67%
2019	7	4,24%	5	71,43%
2020	11	6,63%	4	36,36%
2021	10	6,49%	3	30,00%
2022	6	3,82%	2	33,33%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás	
Év	Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesítettek havi átlagos száma
	fő
2016	0
2017	1
2018	1
2019	1
2020	1
2021	1
2022	1

Forrás: TeIR, KSH

Állás kereséséi járadékra jogosult az a személy, aki:

- álláskereső, és
- az álláskeresővé válását megelőző három éven belül legalább 360 nap jogosultsági idővel rendelkezik, és
- kereső tevékenységet nem folytat, tehát munkaviszonyban nem áll, és
- vállalkozói tevékenységet sem folytat, és
- munkát akar vállalni, de önálló álláskeresése nem vezetett eredményre, és
- számára az illetékes munkaügyi központ kirendeltsége sem tud megfelelő munkahelyet felajánlani.

(Forrás: NFSZ)

A nyilvántartott álláskeresők számához képest az álláskeresési járadékra jogosultak száma alacsonynak mondható, ennek oka lehet az idényjellegű alkalmi munkavállalás, valamint a nem megfelelő számú jogosultsági idő felmutatása.

Ápolási díj: Az ápolási díj a tartósan gondozásra szoruló személy otthoni ápolását ellátó nagykorú hozzátartozó részére biztosított anyagi hozzájárulás. Ápolási díjra jogosult - a jegyes kivételével – a hozzátartozó, ha önmaga ellátására képtelen, állandó és tartós felügyeletre szoruló a) tartósan beteg 18 év alatti személy gondozását, ápolását végzi.

Tartósan beteg az a személy, aki a fekvőbeteg-szakellátást nyújtó intézmény vagy illetékes szakrendelő intézet arra jogosult szakorvosa által kiadott zárójelentés, igazolás alapján a háziorvos szakvéleménye szerint előreláthatólag három hónapnál hosszabb időtartamban állandó ápolást, gondozást igényel.

Az ápolási díjban részesülők évek óta állandó arányt mutatnak, nincs kifejezetten nagy elmozdulás. 2013. évtől az ápolási díjakat a járási hivatal határozza meg a vonatkozó előírások szerint.

Munkaerő-piaci szolgáltatások

Az Flt. III. fejezete rögzíti a munkaerő-piaci szolgáltatások és foglalkoztatást elősegítő támogatásokat.

Az állami foglalkoztatási szerv és az állami felnőttképzési intézmény által nyújtott szolgáltatások a következők:

- a) munkaerőpiaci és foglalkozási információ nyújtása,
- b) munka-, pálya-, álláskeresési, rehabilitációs, helyi (térégi) foglalkoztatási tanácsadás,
- c) munkaközvetítés.

Álláskeresők támogatása

Az álláskeresők ellátására vonatkozóan az Flt. 25. §-a szerint **álláskeresési járadék** folyósítható annak az álláskereső személynek, aki megfelel a törvény e rendelkezése szerinti feltételeknek.

Az Flt. 30. §-a szerint az álláskereső kérelmére **nyugdíj előtti álláskeresési támogatást** kell megállapítani a jogszabályban rögzített feltételek esetén.

Az álláskereső részére járó álláskeresési járadék, álláskeresési segély megállapításával, valamint a munkahelykereséssel kapcsolatos helyközi utazási **költségtérítés** állapítható meg az Flt. 32. §-a szerint.

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

a) bérlakás-állomány

Dúzs községben a 2022. évi népszámlálási adatok szerint 110 lakóház található, ez öt lakóházzal kevesebb a 2011. évi adatokhoz képest. Az önkormányzat nem rendelkezik szociális bérlakással, pedig lenne rá igény. Az önkormányzat nem rendelkezik pontos adatokkal a lakosság bérlakásaira vonatkozóan. Az önkormányzat fejlesztési koncepciója között szerepel a szociális bérlakás állományának növelése.

b) szociális lakhatás

Dúzs szociális lakhatására vonatkozóan átfogó adatokra a 2011. évi népszámlálási adatokból tudunk következtetni. Ez alapján 2011. évben Dúzson 38 db összkomfortos, 3 db komfortos, 47 db

félkomfortos, 26 db komfort nélküli és 1 db szükség és egyéb lakás található. Szobaszám alapján a településen 7 db egyszobás, 52 db kétszobás, 44 db háromszobás és 12 db négy vagy több szobás lakás található. A település belterületén (2011. évben) 115 db lakás található, ebből 95 db lakás lakott volt 20 db pedig üresen állt.

Napjainkra vonatkozó átfogó adatokra csak a jelenleg is zajló 2022. évi népszámlálási adatok feldolgozás után tudunk majd következtetni.

c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

Dúzs községben egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlan nincs.

e) lakhatást segítő támogatások

Lakhatást segítő támogatások		
Év	Települési támogatásban részesítettek száma (pénzbeli és természetbeni)	Egyéb önkormányzati támogatásban részesítettek száma
	Fő	Fő
2016	0	n.a
2017	196	0
2018	112	24
2019	37	81
2020	0	48
2021	0	26
2022	8	22

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Dúzs községben több család él átmenetileg megoldott lakhatási körülmények között, de hajléktalan nincs a községben.

f) eladósodottság

Dúzson is komoly probléma az eladósodottság, különösen a hátrányos helyzetű, munkájukat elvesztő vagy alacsony jövedelmű, idős, vagy több gyermekes családoknál. A hátrányos helyzetű eladósodott helyzetbe jutott családok számáról az önkormányzat nem rendelkezik pontos adattal.

g) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

Dúzs község külterületen 1 darab lakás található.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

- a) a telep, /szegregátum mint lakókörnyezet jellemzői (kiterjedtsége, területi elhelyezkedése, megközelíthetősége, a közösségi közlekedés, és a munkába jutás egyéb lehetőségei, lakásállományának állapota, közműellátottsága, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségei, egyéb környezet-egészségügyi jellemzői);
- b) a telepen, /szegregátumokban élők általános jellemzői és társadalmi problémák szempontjából főbb mutatói: életkori megoszlás, iskolai végzettség, foglalkoztatottsági helyzet, segélyezettek, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya;;
- c) a szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai.

Szegregátumként az az egybefüggő terület került megjelölésre, ahol a népesség meghaladja az 50 főt és a kijelölt terület egészére a szegregációs mutató 50 %-nál magasabb értéket mutat. Dúzs településen nincs olyan terület, amely a szegregátum lehatárolásához szükséges kritériumoknak megfelel.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Ez fejezet jogszabályi környezetét az alábbiakban foglaljuk össze. Elsőként kiemeljük az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvényt, mely előírja, hogy a települési önkormányzat az egészségügyi alapellátás körében gondoskodik:

- a) a háziorvosi, házi gyermekorvosi ellátásról,
- b) a fogorvosi alapellátásról,
- c) az alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátásról,
- d) a védőnői ellátásról,
- e) az iskola-egészségügyi ellátásról.

A települési önkormányzat a környezet- és település-egészségügyi feladatok körében gondoskodik

- a) a köztisztasági és településtisztasági feladatok ellátásáról,
- b) biztosítja a rovarok és rágcsálók irtását,
- c) folyamatosan figyelemmel kíséri a település környezet-egészségügyi helyzetének alakulását és ennek esetleges romlása esetén – lehetőségeihez képest – saját hatáskörben intézkedik, vagy a hatáskörrel rendelkező és illetékes hatóságnál kezdeményezi a szükséges intézkedések meghozatalát,
- d) együttműködik a lakosságra, közösségekre, családi, munkahelyi, iskolai színterekre irányuló egészségfejlesztési tevékenységekben, valamint támogatja és aktívan kezdeményezi ezeket.

A szociálisan rászorultak részére személyes gondoskodást az állam, valamint az önkormányzatok biztosítják. A Szt. értelmében a személyes gondoskodás magában foglalja a szociális alapszolgáltatásokat és szakosított ellátásokat.

Szociális alapszolgáltatások: falugondnoki szolgáltatás, étkeztetés, házi segítségnyújtás, családsegítés, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, közösségi ellátások, támogató szolgáltatás, utcai szociális munka, nappali ellátás.

Személyes gondoskodás körébe tartozó szakosított ellátások: az ápolást, gondozást nyújtó intézmény, a rehabilitációs intézmény, a lakóotthon, az átmeneti elhelyezést nyújtó intézmény, az egyéb speciális szociális intézmény.

Az Ebktv. rendelkezése értelmében az egyenlő bánásmód követelményét érvényesíteni kell a társadalombiztosítási rendszerekből finanszírozott, továbbá a szociális, illetve gyermekvédelmi pénzügyi és természetbeni, valamint személyes gondoskodást nyújtó ellátások igénylése és biztosítása, a betegségmegelőző programokban és a szűrővizsgálatokon való részvétel, a gyógyító-megelőző ellátás, a tartózkodás céljára szolgáló helyiségek használata, az élelmezési és egyéb szükségletek kielégítése során.

Az egyenlő bánásmódhoz való jog magában foglalja különösen az azonos egészségügyi intézmények használatának, az ugyanolyan színvonalú és hatékony, illetőleg nem magasabb kockázattal járó gyógykezelésben, valamint betegségmegelőző programokban (szűrővizsgálatokban) való részvétel jogát.

a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

Dúzs községben a háziorvosi ellátás Hógyész településen vehető igénybe. A falugondnoki szolgálat térítési díj mentesen gondoskodik az egészségügyi ellátások igénybe vételére.

Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma

Év	Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma
2016	n.a
2017	4
2018	4
2019	3
2020	4
2021	5
2022	6

Ez az adat szintén az egészségügyi ellátás egyik fontos mutatója, amely esélyegyenlőségi szempontból jelentős. A közgyógyellátás a szociálisan rászorult személy részére - egészségi állapota megőrzéséhez és helyreállításához - az egészségügyi szolgáltatásokkal kapcsolatos kiadások kompenzálását célzó hozzájárulás.

Egészségügyi ellátás	
Év	Ápolási díj, alanyi jogon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma
	Fő
2016	n.a.
2017	2,0
2018	2,0
2019	0,0
2020	1,0
2021	1,0
2022	1,0

Ápolási díjban részesítettek száma:

Az ápolási díj a tartósan gondozásra szoruló személy otthoni ápolását ellátó nagykorú hozzátartozó részére biztosított anyagi hozzájárulás. Ápolási díjra jogosult a hozzátartozó [a közeli hozzátartozók meghatározásáról ld. a Ptk. 685. § b) pontját], ha állandó és tartós gondozásra szoruló, súlyosan fogyatékos (életkorra tekintet nélkül), vagy tartósan beteg 18 év alatti gyermek gondozását, ápolását végzi.

b) prevenció és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkor kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

Högyészen évente egyszer nőgyógyászati szűrővizsgálatokon vehetnek részt a jelentkezők, valamint minden évben kétszer véradást szervez a Vöröskereszt, illetve másfél évente tüdőszűrést tartanak a nagyközségben. Egyéb minden területen megfelelő ellátás és szakrendelés a 25 km-re elhelyezkedő Tamási városban, a 25 km-re elhelyezkedő Dombóvári kórházban, valamint a 40 km-re megyeszékhelyünkön elhelyezkedő Balassa János Kórházban érhet el a lakosság.

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

Rehabilitációs ellátáshoz szintén a két területi kórházban Dombóváron és Szekszárdon tudnak hozzájutni a helyi lakosok.

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

Högyészi iskolában térítési díj ellenében az óvodába és bölcsődébe járó gyermekeket, az iskolában tanuló diákokat, az idősek napközi otthonában étkezést igénylő nyugdíjasokat és egyéb külső étkezőket látja el meleg étellel. Az étkeztetést az egészséges táplálkozás szempontjainak figyelembevételével végzik.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

Dúzs központjában a játszótér mellett nem minősített futballpálya áll a gyerekek és a sportolni vágyó fiatalok rendelkezésére.

Högyész önkormányzata sport-telepet működtet, mely egy futballpályával, egy gumis kézilabda pályával, futópályával, valamint a mai kornak megfelelő korszerű öltözőhelyiségekkel rendelkezik. A gumis kézilabda pályán igény szerint teniszezni is lehet.

Az iskolában a mindennapos testnevelés mozgatja meg a diákokat, megyei és területi versenyeken vehetnek részt a tanulók, ahol szép eredményeket érnek el.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A szociálisan rászorultak részére személyes gondoskodást nyújtó ellátást (a továbbiakban: személyes gondoskodás) az állam, valamint az önkormányzatok biztosítják. A személyes gondoskodás magában foglalja a szociális alapszolgáltatásokat és a szakosított ellátásokat.

Az alapszolgáltatások megszervezésével a települési önkormányzat segítséget nyújt a szociálisan rászorulóknak részére saját otthonukban és lakókörnyezetükben önálló életvitelük fenntartásában, valamint egészségi állapotukból, mentális állapotukból vagy más okból származó problémáik megoldásában.

Hermelin Önkormányzati Társulás fenntartásában és a Hőgyészi Szociális Központ működtetésében Hőgyészen Idősek Klubja üzemel, ahol nappali ellátást biztosítanak az idős emberek részére. A klub vezetője különböző programokat szervez, színházlátogatással, kirándulással, egyéb közösségi programokon való részvétellel, és egyéb kézműves foglalkozásokkal teszi élvezetessé az idős emberek nyugdíjas éveit.

A klub kedvezményes térítési díj ellenében tud ebédet biztosítani az intézményben személyesen megjelent tagjainak. Házi segítségnyújtás keretein belül a mozgáskorlátozottakhoz elviszik az ebédet, valamint házi segítségnyújtók bevásárolnak, takarítanak, segítenek az idős embereknek. Hétfői napokon a laborba elszállítják a vérvételre kényszerült lakókat, gyógyászati segédeszközöket biztosítanak (németországi adományokból) a rászorulóknak.

A család-és gyermekjóléti szolgálat az önkormányzattal évente legalább egy alkalommal települési tanácskozást tart, amelynek célja a szolgálat működésének átfogó értékelése, amelyen a jelzőrendszer tagjai vesznek részt:

- polgármester,
- az önkormányzat jegyzője,
- az önkormányzat szociális és gyámügyi ügyintézője,
- községi védőnők,
- oktatási intézmények (iskola, óvoda)
- házi orvos, házi gyermekorvos
- pártfogó felügyelő
- gyámhivatal munkatársa
- megyei gyermek-és ifjúságvédelmi koordinátor
- a gyermekjóléti szolgálat munkatársa,
- a rendőrség képviselője.

Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás nem üzemel a településen, pedig igény lenne rá.

g) drogprevenációs szolgáltatások;

Évente egy alkalommal Hőgyészen az általános iskolában egészségnap alkalmával a rendőrség képviselője bűnmegelőzési és drogprevenációs előadást tart a gyerekeknek.

h) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor;

Nincs információ hátrányos megkülönböztetésről, az egyenlő bánásmód követelményeinek megsértéséről a szolgáltatások nyújtásakor, ezzel kapcsolatos panasz és bejelentés nem érkezett az önkormányzathoz.

i) előnyben részesítési (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül.

A település közintézményei akadálymentesek, mozgáskorlátozottak részére jól megközelíthetőek.

A szociálisan rászorult személy részére az egészségi állapot megőrzéséhez és helyreállításához kapcsolódó kiadásainak csökkentésére közgyógyellátási igazolvány (a továbbiakban: igazolvány) állítható ki. A közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkező személy térítésmentesen jogosult a társadalombiztosítás által támogatott egyes gyógyszerek gyógyászati segédeszközökre, protetikai és fogszabályozó eszközökre, ideértve ezek javításának költségeit is.

A közgyógyellátottak száma az évek során állandónak tekinthető. 2012. évtől a közgyógyellátási igazolványok ügyét a Tamási Járási Hivatal vette át, a Közös Önkormányzati Hivatalban működő ügyfélszolgálatuk hétfői napokon délelőtt várja az ügyfeleket, így az ellátottaknak nem kell Tamásiba utazniuk az ügyintézés végett.

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közelet bemutatása

Település életében fontos szerepet töltenek be a közösségi szinterek, a közösségi rendezvények, a művelődés helyi feltételeinek biztosítása.

Dúzs község 2022. évben csatlakozott a Tolnai Zöldút rendezvényéhez, ahol a 10 km-es gyalogtúra egyik frissítő állomása volt a Dúzsi Kisvadászház. 2023 évben Dúzs község lett a Tolnai Zöldtúra soron következő rendezvényének a házigazdája, ahol a kiindulási és végállomás is a település volt. A túrázók a táv megtétele után helyben készült ételeket vásárolhattak és egy kis ünnepségen vehettek részt.

Az önkormányzat által évente megtartott szokásos rendezvények:

Gyereknapi az elszármazottak napjával egybekötve,
Idősek napja,
Mikulás szomagosztás a község gyermekeinek,
Karácsony.

a) közösségi élet szinterei, fórumai;

Intézményi ellátottság (2019)			
Tornateremmel, tornaszobával ellátott köznevelési intézmények száma (intézmény székhelye szerint)	Sportcsarnok, sportpálya léte	A települési könyvtárak kikölcsonzött egységeinek száma	Közművelődési intézmények száma
db	van/nincs	db	db
0	nincs	325	1

Forrás: TeIR, KSH
Tstar

2016. évtől kezdődően kulturális közfoglalkoztatásban 1 fő vesz részt a programon, az ő segítségével szervezik meg a helyi programokat. Az elszármazottak napja és gyereknap rendezvény lett kiemelt szerepű és fontosságú program a település életében, amin a különböző korosztályú emberek közösen vehetnek részt. A települési könyvtár különböző előadásokat szervez, ezeken az érdeklődők úti beszámolókon, egészséges táplálkozásról szóló előadásokon vehetnek részt ill. baba-mama foglalkoztatásokat is tartottak.

b) közösségi együttélés jellemzői, konfliktuskezelési megoldások;

A község területén nincs etnikai konfliktus. A településen nincs negatív diszkrimináció és nem történtek etnikai összetűzések. A falu rendezvényein mindenki részt vehet nemtől, kortól, nemzetiségtől függetlenül.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai;

Az állandó rendezvények résztvevői sok esetben süteményekkel kényeztetik a közösség tagjait.

d) a helyben élő nemzetiségek kulturális sokszínűségének bemutatása és kulturális identitásuk megőrzésének lehetőségei;

A község lakosai eddig nem jelezték igényüket a kulturális sokszínűség bemutatása kapcsán.

e) helyi lakossági önszerveződések.

Településen egyedüli civil szerveződésként a Dúzsi Törekvés Szociális Szövetkezet működik. Az általa ellátott feladat sokrétű beton elemek gyártásán kívül, zöldövezet karbantartásával és egyéb tevékenységek végzésével foglalkoznak.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

Dúzs községben nem működik kisebbségi önkormányzat.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Alacsony iskolai végzettségűek száma magas	Tanfolyamok a jobb élet reményében
Munkanélküliség	Munkahelyteremtő beruházások felkutatása

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

4.1 A gyermekek helyzetének általános jellemzői gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek

A gyermekek helyzetének elemzéséhez kapcsolódó definíciók és szabályozások:

Veszélyeztetettség: olyan – a gyermek vagy más személy által tanúsított – magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza (Gyvt. 5. § n) pont)

A **védelembe vétel** a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedés. A kialakult veszélyeztetettség megszüntetése érdekében a gyermek védelembe vétele a gyermekjóléti szolgáltatás feladata. Ha a szülő vagy más törvényes képviselő a gyermek veszélyeztetettségét az alapellátások önkéntes igénybevételel megszüntetni nem tudja, vagy nem akarja, de alaposan feltételezhető, hogy segítséggel a gyermek fejlődése a családi környezetben mégis biztosítható, a gyámhatóság a gyermeket védelembe veszi (Gyvt. 68. § (1) bekezdés).

A gyermekek védelme a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítésére, veszélyeztetettségének megelőzésére és megszüntetésére, valamint a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodásból kikerülő gyermek helyettesítő védelmének biztosítására irányuló tevékenység. A gyermekek védelmét pénzbeli, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások, illetve gyermekvédelmi szakellátások, valamint a Gyvt-ben meghatározott hatósági intézkedések biztosítják.

- Pénzbeli és természetbeni ellátások:
  - a) a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény,
  - b) a gyermekétkeztetés,
  - c) a gyermektartásdíj megelőlegezése,
  - d) az otthonteremtési támogatás.
- A személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti alapellátások:
  - a) a gyermekjóléti szolgáltatás,
  - b) a gyermekek napközbeni ellátása,
  - c) a gyermekek átmeneti gondozása,
  - d) Biztos Kezdet Gyerekház.
- A személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekvédelmi szakellátások:
  - a) az otthont nyújtó ellátás,
  - b) az utógondozói ellátás,
  - c) a területi gyermekvédelmi szakszolgáltatás.
- A gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedések:
  - a) a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet fennállásának megállapítása,
  - b) a védelembe vétel,
  - c) a családba fogadás,
  - d) az ideiglenes hatályú elhelyezés,
  - e) a nevelésbe vétel,
  - f) a nevelési felügyelet elrendelése,
  - g) az utógondozás elrendelése,
  - h) az utógondozói ellátás elrendelése,
  - i) a megelőző pártfogás elrendelése.

- Az ellátások és intézkedések nyújtása és megtétele, azok ellenőrzése, valamint biztosítása során adatok kezelésére az alábbi szervek és személyek jogosultak:
a gyermekek védelmét biztosító hatósági feladat- és hatásköröket gyakorló szervek és személyek (Gyvt. 16. §),
  - a) a helyi önkormányzat képviselő-testülete,
  - b) a gyámhatóság gyakorolja.

Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet:

Hátrányos helyzetű az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll:

- a) a szülő vagy a családba fogadó gyám alacsony iskolai végzettsége, ha a gyermeket együtt nevelő mindkét szülőről, a gyermeket egyedül nevelő szülőről vagy a családba fogadó gyámról – önkéntes nyilatkozata alapján – megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor legfeljebb alapfokú iskolai végzettséggel rendelkezik,
- b) a szülő vagy a családba fogadó gyám alacsony foglalkoztatottsága, ha a gyermeket nevelő szülők bármelyikéről vagy a családba fogadó gyámról megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor az Szt. 33. §-a szerinti aktív korúak ellátására jogosult vagy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontját megelőző 16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként nyilvántartott személy,
- c) a gyermek elégtelen lakókörnyezete, illetve lakáskörülményei, ha megállapítható, hogy a gyermek a településre vonatkozó integrált településfejlesztési stratégiában szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben vagy félkomfortos, komfort nélküli vagy szükséglakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéséhez szükséges feltételek.

Halmozottan hátrányos helyzetű

- a) az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az (1) bekezdés a)–c) pontjaiban meghatározott körülmények közül legalább kettő fennáll,
- b) a nevelésbe vett gyermek,
- c) az utógondozói ellátásban részesülő és tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt. (Gyvt. 67/A §)

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény: A jogosult gyermek számára a gyámhatóság a Gyvt-ben meghatározott feltételek szerint rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságot állapít meg. (Gyvt. 18. § (1) a)) A jogosultság megállapítása során sor kerül a jövedelmi és vagyoni helyzet vizsgálatára a Gyvt. 19. §-a szerint.

Kedvezményes gyermek-étkeztetés: A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény megállapítása esetén a gyermek jogosult a gyermekétkeztetés normatív kedvezményének igénybevételére.

Magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek: Elsősorban a menedékjogról szóló 2007. évi LXXX. törvény szerinti menedékjogot kérő, menekült, menedékes, oltalmazott vagy humanitárius tartózkodási engedéllyel rendelkező gyermekek helyzetére szükséges kitérni. A menedékes - rászorultsága esetén - jogosult a befogadás anyagi feltételeire, valamint ellátásra és támogatásra. (2007. évi LXXX. törvény, 32. §).

Gyermekkorú népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2.számú táblázatból)					
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen	Férfiak	Nők
	Fő	Fő	Fő	%	%
Állandó népesség száma	123	109	232	53,02%	46,98%
0-2 évesek			4	1,72%	
0-14 éves	10	12	22	4,31%	5,17%
15-17 éves	6	3	9	2,59%	1,29%

Forrás: TeIR, KSH Tstar

- a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékossgal élő gyermekek jellemzői, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete;

Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek		
Év	Védelembe vett kiskorú gyermekek száma	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma
	Fő	Fő
2016	0	0
2017	0	0
2018	0	0
2019	0	2
2020	0	1
2021	0	0
2022	0	1

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A veszélyeztetettséget a jelzőrendszer széleskörű, minden jelzőrendszeri tag bevonásával kell meghatározni. A veszélyeztetettség helyzetének felismerése gyakran az együttműködésre kötelezett szakemberek hiányos jelzései miatt maradnak rejtve. A rendelet szerint definiált veszélyeztetettség – magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot - gyakran igen nehezen felismerhető helyzetekből adódik. Igen nagy a látencia a gyermekek bántalmazása, a szexuális abúzus, gyerek és/vagy szülő alkohol- vagy drogfogyasztása kapcsán. A látencia okai között szerepel, hogy a sértett gyermek gyakran nem tudja, hová fordulhat segítségért, illetve a bántalmazott gyermek és családja nem kerül a gyermekvédelmi rendszer látókörébe, nem kerül kapcsolatba olyan szakemberekkel, akik a bántalmazás gyanújára felfigyelhetnének (ld. ombudsman jelentése az AJB-2227/2010). A helyzetelemzés során ezért nemcsak a meglévő szolgáltatások felsorolását, hanem azok ismertségét, „akadálymentességét” és hatékonyságát is szükséges feltárni és mérni.

Községben működik a jelzőrendszer a Család- és Gyermejkölési Szolgálaton keresztül, melynek tagjai:

- Oktatási Intézmények (iskola, óvoda),
- Önkormányzat,
- Rendőrség, Bíróság, Igazságügyi Szolgálat,
- Védőnő,
- Gyermekorvos, házi orvos,

A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekekkel kapcsolatos rendelkezések során, illetőleg a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság, továbbá a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet megállapításáról szóló határozat meghozatalával egyidejűleg tájékoztatni kell a szülőt azokról a kedvezményekről, juttatásokról, pályázati lehetőségekről, amelyek a gyermeket megilletik. Tájékoztatni kell továbbá a szülőt arról is, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek mikor minősül halmozottan hátrányos helyzetűnek.

Az igazolatlan iskolai hiányzás és ennek következményeként a családi pótlék felfüggesztése esetében a jogalkotó szándéka a gyakorlatban nem mindig érvényesül, azaz az iskolai hiányzás valódi oka, annak részletes feltárása gyakran rejtve marad. Az iskolai hiányzás oka mögött előfordulhat a család részéről történő bántalmazás vagy lehet, hogy a veszélyeztetett helyzet azért áll elő, mert a gyermek anyagi vagy egyéb okokból családfenntartói vagy egyéb funkciókat lát el (dolgozik, ápol valakit, stb.) A helyzetfelmérés során fontos meggyőződni arról, hogy az igazolatlan hiányzások esetén előírt jelzési kötelezettség megfelelően működik-e, valamint rendelkezésre áll-e a valós segítséget, megoldást jelentő, a gyermek érdekeit szem előtt tartó támogató rendszer (ld. 20/2012. () EMMI rendelet, 51. § (3)-(5) bekezdések).

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők valamint

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek	
Év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma
	Fő
2016	21
2017	20
2018	22
2019	22
2020	17
2021	17
2022	13

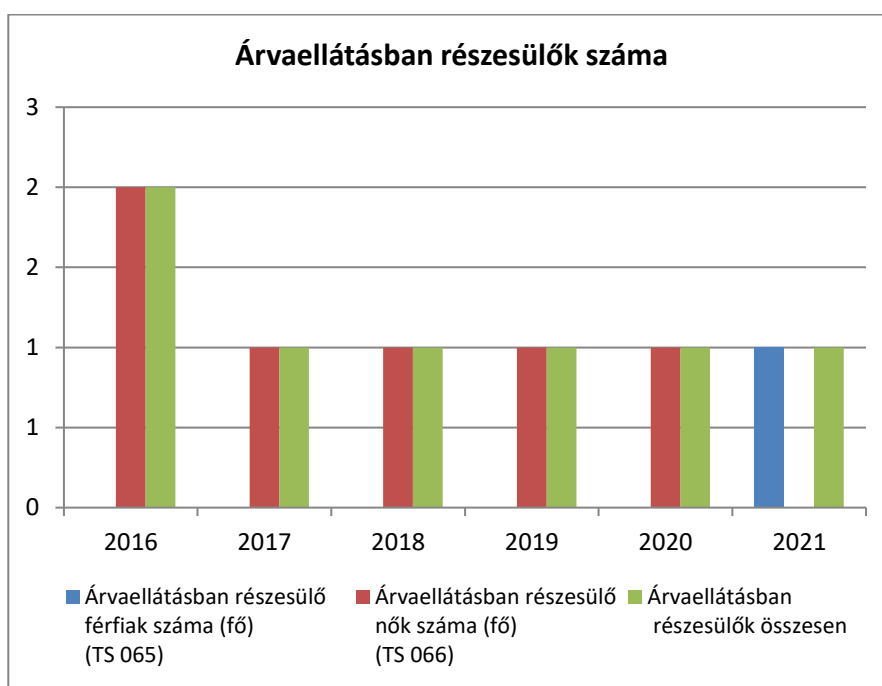
Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményt a család egy főre eső jövedelme arányában állapítják meg. Fontos, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben nem részesülők legtöbbször nem a megemelkedett jövedelem miatt esnek el a jogosultságtól, hanem azért, mert az alapvető papírjaik is elvesznek, hiányoznak, vagy egy válási szakaszban – vagy egyéb más okból – nem, vagy nehezen tudnak jövedelemigazolást szerezni házastársuktól, illetve az elmaradt gyermektartás ellenére nem indítanak hatósági eljárást, ami pedig lehetővé tenné a jövedelem igazolását. Mindezen okok éppen a legszegényebb, legrászorulóbb családokat érintik. A HEP

során a cél, hogy az intézményi és önkormányzati adatszolgáltatás és adatnyilvántartás működő kontrollja és kidolgozott protokollja biztosítva legyen.

Településen a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők száma csökkenő tendenciát mutat. Jogszabályváltozás következtében 2016. évtől kezdődően az önkormányzatok számára kötelező feladat a nyári gyermekétkeztetés biztosítása.

c) a gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők helyzete;

d) ingyenes vagy kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők jellemzői

Az ingyenes vagy kedvezményes iskolai étkezésben részesülők pontos számáról az önkormányzatnál nincs adat, az óvodás és bölcsődés gyerekek a Hőgyészi Somvirág óvodába, iskolás korú gyerekek pedig a Hőgyészi Hegyhát Általános Iskolába járnak.

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek helyzete;

A községben nincs magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermek.

f) *állampolgársággal rendelkező, illetve magyar állampolgársággal nem rendelkező külföldről visszatért, hátrányos helyzetű családban élő gyerekek jellemzői.*

A községben nincs magyar állampolgársággal rendelkező, illetve magyar állampolgársággal nem rendelkező külföldről visszatért gyermek.

4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

Dúzs községben nincs szegregátum.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékkal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

A Mötv. rendelkezése értelmében az egészségügyi alapellátás, a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatások és ellátások a helyi önkormányzat feladata.

Egészségügyi ellátás: az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény adja, amely előírja, hogy a települési önkormányzat az egészségügyi alapellátás körében gondoskodik:

- a) a házi orvosi, házi gyermekorvosi ellátásról,
- b) a fogorvosi alapellátásról,
- c) az alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátásról,
- d) a védőnői ellátásról,
- e) az iskola-egészségügyi ellátásról.

Dúzsban az egészségügyi alapellátások Hőgyészen vehetők igénybe ahol egy fiatal házi orvos, egy gyermekorvos, két védőnő, egy fogorvos áll a családok rendelkezésére az ellátás tekintetében. Szabadságolás esetén a helyettesítést a felnőtt orvosi szolgálat látja el.

A gyermekek számára nyújtott gyermekjóléti szolgáltatás, szociális ellátások: A hatályos jogi szabályozás alapján a gyermekjóléti szolgáltatás olyan, a gyermek érdekeit védő speciális személyes szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi, lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését. A szolgáltatás elvi alapjai, működésére vonatkozó szabályozók jogszabályi kereteit a Gyvt., valamint a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet adják. A gyermekjóléti szolgáltatást az adott fenntartó (önkormányzat, kistérségi társulás, egyház, civil szervezet, stb.) gyermekjóléti szolgálat által biztosítja. A gyermekjóléti szolgálat tevékenységének jelentős része eléri az adott település valamennyi gyermekét, szolgáltató és megelőző funkcióval bír. Tevékenységét összehangolva a gyermekeket ellátó egészségügyi és nevelési-oktatási intézményekkel szervezési, szolgáltatási és gondozási feladatokat végez. A gyermekjóléti szolgálat az általa ellátott településrészen, településen figyelemmel kíséri valamennyi, 0-18 éves gyermek szociális helyzetét, veszélyeztetettségét.

A bölcsődei ellátás Hőgyészen vehető igénybe a 8 fő befogadására képes Tündérvár Mini Bölcsődében. Családi napközi ellátás a településen nem üzemel.

- A gyermekek átmeneti gondozása keretében – kivéve, ha a gyermek átmeneti gondozását családok átmeneti otthona biztosítja – a gyermek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését elősegítő, az életkorának, egészségi állapotának és egyéb szükségleteinek megfelelő étkeztetéséről, ruházattal való ellátásáról, mentálhigiénés és egészségügyi ellátásáról, gondozásáról, neveléséről, lakhatásáról, vagyis teljes körű ellátásáról kell gondoskodni.
- Fogyatékos gyermekek ellátáshoz történő hozzáférése: a szakértői bizottság szakvéleménye alapján a fogyatékos gyermek legfeljebb hatéves koráig fejlődését biztosító korai fejlesztésben és gondozásban, vagy fejlesztő felkészítésben vehet részt. A Szt. rendelkezése szerint a nappali ellátás keretében gondoskodni kell többek közt a harmadik életévüket betöltött, önkiszolgálásra részben képes vagy önellátásra nem képes, de felügyeletre szoruló fogyatékos, illetve autista személyek napközbeni tartózkodásáról, étkeztetéséről.
- Gyermekétkeztetés: Ha a szülő (törvényes képviselő) eltérően nem rendelkezik, a fenntartó az óvodában és az iskolában a gyermekek és a tanulók számára az óvodai nevelési napokon, illetve az iskolai tanítási napokon biztosítja a déli meleg főétkeztést és két további étkeztést. Iskolai étkeztetésben részesülhet az a tanuló is, aki a napközit nem veszi igénybe. Az étkezések közül az ebéd külön is igényelhető (Gyvt. 151. §). Ezen szabályokat kell alkalmazni a nyári szociális gyermekétkeztetés esetében is.

Dúzs község óvodás, bölcsődés és általános iskolás korú gyermekeit a hőgyészi iskolakonyha látja el élelemmel a tanév során, az óvodában és bölcsődében egész napos étkeztést, míg az iskolában a szülő választása alapján napközis, illetve menzás étkeztést biztosítanak a gyermekek számára. Mivel a községben magas a hátrányos helyzetűek száma, ezért a többség ingyen étkezik, a többiek térítési díj ellenében.

a) *védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)*

Védőnői álláshelyek száma			
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	Fő	Fő
2016	0	3	-
2017	0	4	-
2018	0	5	-
2019	0	4	-
2020	0	4	-
2021	0	5	-
2022	0	9	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

Dúzs községben nem működik védőnői szolgálat, Tolna Vármegyei Balassa János Kórház Vármegyei Védőnői Szolgálat Hőgyész védőnői járnak ki alkalomszerűen, amennyiben kisgyermek születik.

b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

A község házi gyermekorvosi ellátását a Hőgyész nagyközségben praktizáló gyermekorvos látja el, a szülők oda viszik az ellátásra szoruló gyermekeiket.

c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi - szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

Dúzs községből falubusszal járnak a gyermekek bölcsődébe és óvodába Hőgyészre. A speciális ellátást igénylő fogyatékkal élő gyermekek oktatását helyben próbálják megoldani az intézmények, de ilyen gyermekről nincs tudomásunk.

Rehabilitációra a 35 km-re lévő Szekszárd városában van lehetőség. Amennyiben a fogyatékoság olyan mértékű, a gyermeket speciális iskolába küldik szakértői vélemények alapján. A speciális iskolát a község 50 km-es körzetében meg lehet közelíteni.

d) gyermekjóléti alapellátások, Biztos Kezdet Gyerekház, Tanoda, gyermekszegénységet csökkentő speciális szolgáltatások;

A gyermekjóléti alapellátást a Kalaznó, Dúzs, Mucsi, Hőgyész önkormányzatok által működtetett Hőgyészi Szociális Központ látja el 1 fő alkalmazásával.

e) gyermekek napközbeni ellátásai, bölcsődei ellátás;

Dúzson nincs bölcsőde, és az itt lakók gyermekfelügyeletet sem vállalnak. Hőgyészen 2023. évben 8 fő befogadására képes mini bölcsőde épült és kihasználtságához mérten várja a község rászoruló gyermekeit.

Hőgyész településen ugyancsak társulási formában jelenleg három csoporttal óvoda üzemel.

f) gyermekvédelem;

A gyermekvédelmi feladatokat szintén a Hőgyészi Szociális Központ látja el 1 fő alkalmazásával. Hivatalos ügyekben a családsegítő közreműködik a hivatal gyámügyi ügyintézőjével.

g) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások;

Krízishelyzetben a jelzőrendszer működtetésével az önkormányzat, a rendőrség, a gyermekorvos, a védőnők és a családsegítő szolgálat segítségével tudják megoldani a problémákat.

h) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés;

Egészségfejlesztési, sport-, szabadidős programokhoz a tanév során a Hőgyészen működő iskolában és óvodában férnek hozzá a gyermekek, a szünidőben pedig mindenki a saját belátása szerint szervez ilyen és ehhez hasonló programokat.

i) gyermekétkeztetés (intézményi, hétvégi, szünidei);

A gyermekétkeztetést a hőgyézi iskolakonyha oldja meg, mely a tanévben és a szünidőben is biztosítja az óvoda és a bölcsőde részére a napi háromszori étkezést, valamint az iskolában igény szerint menzát, illetve napközi-otthonos ellátás keretében napi háromszori étkezést.

j) eltérő kultúrájú, vagy a hátrányos és nem hátrányos helyzetű gyermekcsoportok közötti programok;

Az óvoda és az iskola által rendezet sporteseményeken és rendezvényeken a gyerekek közösen vesznek részt, a programokat együtt, közösen végzik el. Intézmények egyik közös rendezvénye a Márton napi lampionos felvonulás ahol, az iskolás és óvodás gyerekek közösen vonulnak fel a Hőgyész település fő utcáin.

k) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor;

Sem az óvodai ellátásban, sem az iskolai ellátásban nem tudunk hátrányos megkülönböztetésről, erről bejelentés nem érkezett az önkormányzathoz.

l) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások az ellátórendszerek keretein belül.

Nincs tudomásunk pozitív diszkriminációról az óvodai és iskolai ellátásban.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossgal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek, tanulók:

- a) különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló:
  - aa) sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló,
  - ab) beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló,
  - ac) kiemelten tehetséges gyermek, tanuló

(Nkntv. 4. §-ának 13. pontja)

Sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók a mozgásszervi, érzékszervi, értelmi, beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, az autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzdők csoportja (Nkntv. 4. § 25. pont)

Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alulteljesít, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek (Nkntv. 4. § 3. pont).

Aránytalan teher, ha a nevelés, a nevelés-oktatás körülményei az átlagos körülményekhez képest - a gyermek, a tanuló életkorát és sajátos nevelési igényeit figyelembe véve - lényegesen nehezebbek vagy jelentős költségnövekedést okoznak a gyermeknek, tanulónak vagy a szülőnek (Nkntv. 4. § 2. pont)

A lenti, a)-e) pontokban foglalt szempontok során a következőkre szükséges figyelemmel lenni:

Az egyenlő bánásmód követelménye kiterjed minden olyan nevelésre, oktatásra, képzésre, amely államilag jóváhagyott vagy előírt követelmények alapján folyik, vagy amelynek megszervezéséhez az állam közvetlen normatív költségvetési támogatást nyújt, illetve amelyhez közvetve – így különösen közterhek elengedése, elszámolása vagy adójóváírás útján – hozzájárul.

Az Ebktv. alapján mindenkit egyenlő bánásmód illet meg az oktatással és képzéssel kapcsolatban, így különösen az oktatásba történő bekapcsolódás feltételeinek meghatározása, a felvételi kérelmek elbírálása, az oktatás követelményeinek megállapítása és a követelménytámasztás, a teljesítmények értékelése, az oktatáshoz kapcsolódó szolgáltatások biztosítása és igénybevétele, az oktatással összefüggő juttatásokhoz való hozzáférés, a kollégiumi elhelyezés és ellátás, az oktatásban megszerezhető tanúsítványok, bizonyítványok, oklevelek kiadása, a pályaválasztási tanácsadáshoz való hozzáférés, valamint az oktatásban való részvétellel összefüggő jogviszony megszüntetése során.

A jogellenes elkülönítés (szegregáció) leggyakrabban az oktatásban tapasztalható. Éppen ezért a törvény szerint hátrányos megkülönböztetésnek minősül a bármely csoporthoz tartozó személyek elkülönítése egy oktatási, nevelési intézményben, illetve az azon belül létrehozott tagozatban, osztályban, csoportban, beleértve azt is, ha az elkülönítés számarányukhoz viszonyítva lényegesen nagyobb arányban érinti a csoport tagjait, mint a többi tanulót. Az egyenlő bánásmód követelményének megsértését jelenti valamely személy vagy csoport olyan nevelésre, oktatásra való korlátozása, olyan nevelési, oktatási rendszer vagy intézmény létesítése, fenntartása, amelynek színvonala nem éri el a kiadott szakmai követelményekben meghatározottakat.

A halmozottan hátrányos helyzetben lévő gyermekek, tanulók elkülönítése társaiktól sérti az egyenlő bánásmód követelményét, ezért szükséges figyelemmel kísérni a működési körzetek kialakítását, az iskolai felvételi eljárást, az egyes csoportok, osztályok összetételét.

A halmozottan hátrányos helyzetű tanulók magántanulóvá nyilvánítása esetén fokozott körültekintéssel kell eljárni. A jogalkotó szándéka az volt, hogy a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók magántanulóvá nyilvánítását és az ezzel gyakran együtt járó lemorzsolódás megelőzhető legyen. A tankötelezettség főszabály szerint iskolába járással teljesíthető. A köznevelési jogszabályok azonban – a törvényben meghatározott feltételek együttes teljesülése esetén – lehetőséget biztosítanak arra, hogy egy tanuló – az iskolában vagy azon kívül folyó gyakorlati képzés kivételével – felmentést kapjon a kötelező tanórai foglalkozások alól. Ha a tanuló egyéni adottsága, sajátos helyzete indokolja, és a tanuló fejlődése, tanulmányainak eredményes folytatása és befejezése szempontjából előnyös, a tankötelezettség teljesítése céljából határozott időre egyéni munkarend kérelmezhető. Az egyéni munkarenddel rendelkezőt – az iskolában vagy azon kívül folyó gyakorlati képzés kivételével – az iskola valamennyi kötelező tanórai foglalkozása alól fel kell menteni, azonban valamennyi tantárgyból osztályozó vizsgát köteles tenni, az egyéni munkarend ugyanis nem mentesíti a tanulót egyetlen tantárgy tanulmányi követelményeinek teljesítése alól sem.

A köznevelési intézményekben tanulók esetében 2019. szeptember 1. napjától a szülő/gyám kérésére az Oktatási Hivatal engedélyezi az egyéni munkarendet.

Integrációs felkészítés Pedagógiai Rendszere (IPR)

A szociális hátrányok enyhítése, a tanulási kudarcnak kitett tanulók fejlesztése érdekében az általános iskola és a középfokú iskola képesség kibontakoztató vagy integrációs felkészítést szervez, amelynek keretei között a tanuló egyéni képességének, tehetségének kibontakoztatása, fejlődésének elősegítése, a tanuló tanulási, továbbtanulási esélyének kiegyenlítése folyik. A képesség kibontakoztató és az integrációs felkészítés megszervezése nem járhat együtt a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók elkülönítésével. A képesség-kibontakoztató felkészítésben a hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű vagy sajátos nevelési igényű tanuló vesz részt.

Az óvoda a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek számára fejlesztő programot szervez, melynek keretében a gyermek fejlesztésével kapcsolatos pedagógiai feladatokat, a szociális hátrányok enyhítését segítő pedagógiai tevékenységet folytat.

A képesség-kibontakoztató és integrációs felkészítés, valamint az óvodai fejlesztő program megvalósítása az oktatásért felelős miniszter által kiadott személyiségfejlesztő, tehetséggondozó, felzárkóztató program alapján zajlik. (20/2012. (VIII. 31.) EMMI rend. 171. § - 173. §)

Az Nkntv. 47. §-a alapján sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók neveléséről, iskolai felkészítéséről a szakértői bizottság szakértői véleménye szerint kell gondoskodnia az óvodának, iskolának. A sajátos nevelési igényű gyermek óvodai nevelése, a tanuló iskolai nevelése-oktatása, továbbá kollégiumi nevelése az e célra létrehozott gyógypedagógiai nevelési-oktatási intézményben, konduktív pedagógiai intézményben, óvodai csoportban, iskolai osztályban, vagy a többi gyermekkel, tanulóval részben vagy egészben együtt történhet. A gyermek, tanuló integrált vagy speciális intézményi keretek között történő nevelését, oktatását a szakértői bizottság által kiadott véleményben foglalt állásfoglalás alapján lehet és kell biztosítani. Az ezzel ellentétes gyakorlat jogsértő mind a Nktv., mind pedig az egyenlő bánásmód követelményét tekintve.

A nevelési-oktatási intézményekben foglalkoztatott vezetők és alkalmazottak kötelező és ajánlott létszáma a közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. tv. IX. fejezetében található, a

rendelet 2013. szeptember 1-ig hatályos. Ezt követően a nevelő- és oktató munkát közvetlenül segítő alkalmazottak finanszírozott létszámát az Nkntv. 2. számú melléklete tartalmazza.

- a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása, a köznevelési intézménybe és más településen található fejlesztő programokra való eljutás módja, lehetőségei;

Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet		
Év	Megállapított hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma	Megállapított halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma
	fő	fő
2016	21	3
2017	17	2
2018	19	2
2019	19	2
2020	16	0
2021	12	0
2022	13	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

- b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

A közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatásokról nincs adata az önkormányzatnak.

- c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregációs jelenségek;

Az önkormányzatnak nincs tudomása az oktatás, képzés területén mutatkozó hátrányos megkülönböztetésről, szegregációról.

- d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések;

Nincs tudomásunk eredményességben és hatékonyságban mutatkozó eltérésekről.

e) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások.

Nincs tudomásunk pozitív diszkriminációról az iskolai ellátások területén.

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Nyári gyermekprogramok hiánya	Szabadidős foglalkozások szervezése.

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

Jogi alapvetések a nők esélyegyenlőségéhez:

- Az Alaptörvény XV. cikke rögzíti, hogy a nők és férfiak egyenjogúak, vagyis mind a nőket, mind a férfiakat azonos jogok kell, hogy megillessék minden polgári, politikai, gazdasági, szociális, kulturális jog tekintetében.
- a Tanács 76/207/EGK irányelve a nőkkel és a férfiakkal való egyenlő bánásmód elvének a munkavállalás, a szakképzés és az előmenetel lehetőségei, valamint a munkafeltételek terén történő végrehajtásáról és az azt módosító 2002/73/EK irányelv,
- a Tanács 79/7/EGK irányelve a férfiakkal és a nőkkel való egyenlő bánásmód elvének a szociális biztonság területén történő fokozatos megvalósításáról,
- a Tanács 86/378/EGK irányelve a férfiakkal és a nőkkel való egyenlő bánásmód elvének a foglalkoztatási szociális biztonsági rendszerekben történő megvalósításáról.

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

A Munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény 12. §-a rendelkezik arról, hogy a munkaviszonnyal, így különösen a munka díjazásával kapcsolatban az egyenlő bánásmód követelményét meg kell tartani. A munka egyenlő értékének megállapításánál különösen az elvégzett munka természetét, minőségét, mennyiségét, a munkakörülményeket, a szükséges szakképzettséget, fizikai vagy szellemi erőfeszítést, tapasztalatot, felelősséget, a munkaerő-piaci viszonyokat kell figyelembe venni.

Az Ebktv. megfogalmazza a közvetlen és a közvetett diszkrimináció fogalmát, amely rögzíti, hogy az adott személy olyan tulajdonsága miatt kerül hátrányba más, összehasonlítható helyzetben lévő személyekhez képest, amit nem tud befolyásolni. Védett tulajdonságként nevezi meg a törvény a nemet, családi állapotot, az anyaságot és terhességet is.

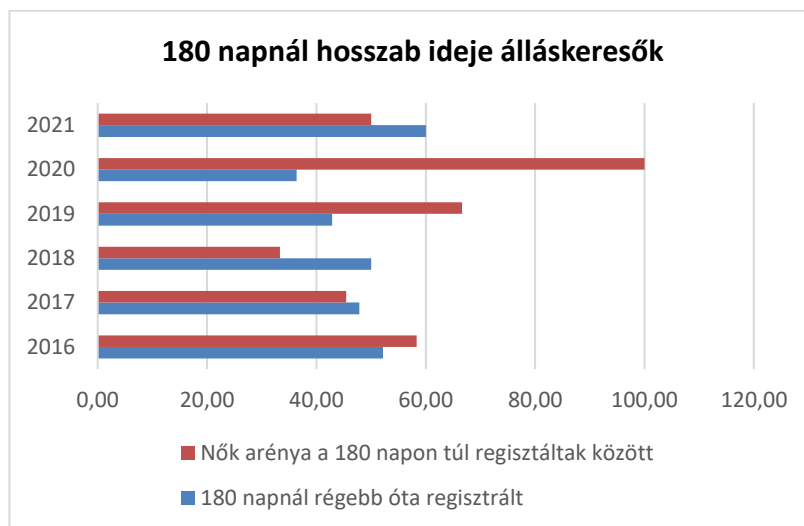
a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

Munkanélküliségi ráta nemek szerint			
Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya	Nők aránya	Összesen
	%	%	%
2016	10,68	16	13,34%
2017	12	14,86	13,43%
2018	5,1	9,72	7,41%
2019	2,04	6,67	4,36%
2020	2,97	10,81	6,89%
2021	6	6,15	6,08%
2022	2,91	4,48	3,70%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A regisztrált munkanélküliek száma a vizsgált időszakban nem mutat nagy eltérést, a nők és férfiak között. A nők esetében a munkanélküliséget a képzettség hiánya, a nagycsaládos anyák, az egyedül gyermeküket nevelők és munkahely hiánya okozza. Az önkormányzat nem tud hátrányos megkülönböztetésről a munkavállalás területén, a START munkaprogramban is foglalkoztat nőket. Községben az óvodai és a bölcsődei ellátás megoldott.

Pályakezdő álláskeresők száma		
Év	Nyilvántartott álláskeresők száma	Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma
	fő	Fő
2016	23	1
2017	23	2
2018	12	2
2019	7	0
2020	11	2
2021	10	1
2022	6	0

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

Önkormányzat a START munkaprogram részeként több feladatot is vállal úgymint belvízvédelem, utak és hidak karbantartása, mezőgazdasági utak karbantartása és zöldterület karbantartás. A munkafolyamatok során folyamatos a nők alkalmazása a megfelelő területekre.

A programok során figyelembe veszik az időjárási és egyéb tényezőket is a munkarend kialakításánál, nyári időszakban a közmunka programon résztvevők részére biztosítva van a megfelelő pihenő idő, illetve a nagy melegre való tekintettel védőitalban is részesülnek. A nők esetében figyelembe veszik a munka elosztásánál az egészségügyi problémákat.

Hátrányos megkülönböztetésről nem tudunk, nem érkezett bejelentés ezzel kapcsolatban.

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

Településen nincs adatgyűjtés arra vonatkozóan, hogy a községben élő nők milyen iskolai végzettséggel rendelkeznek. A fiatalabb korosztályt tekintve az iskolázottság megoldott, az idősebb korosztályban előfordul az iskolázottság hiánya, mindez a mélyszegénység körében lehetséges.

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

Nincs tudomásunk munkabér, vagy egyéb feladatellátás területén mutatkozó hátrányos megkülönböztetésnek férfiak és nők között.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

A nők munkaerő-piaci elhelyezkedése szempontjából lényeges a gyermekek számára nyújtott napközbeni ellátásokhoz történő hozzáférés, így e ponton belül szükséges a hozzáférés feltételeinek vizsgálata.

A gyermekek napközbeni ellátása megszervezhető - a gyermekek életkorának megfelelően - különösen bölcsődében, hetes bölcsődében, családi napköziben, családi gyermekfelügyelet vagy házi gyermekfelügyelet keretében, nyári napközis otthonban, valamint óvodában, iskolában.

Bölcsőde

A bölcsőde a családban nevelkedő 3 éven aluli gyermekek napközbeni ellátását, szakszerű gondozását és nevelését biztosító intézmény. Ha a gyermek a 3. évét betöltötte, de testi vagy szellemi fejlettségi szintje alapján még nem érett az óvodai nevelésre, a 4. évének betöltését követő augusztus 31-ig nevelhető és gondozható a bölcsődében.

Hogyészen 2023. szeptember hónaptól 8 fő befogadására képes mini bölcsőde üzemel Tündérvár Mini Bölcsőde néven.

Családi napközi

A gyermekek napközbeni ellátásának minősül a bölcsődei és óvodai ellátásban nem részesülő, továbbá az iskolai oktatásban részesülő gyermeknek az iskola nyitvatartási idején kívüli, valamint az iskolai napközit vagy tanulószobai ellátást igénybe nem vevő gyermek családi napköziben történő, nem közoktatási célú ellátása.

A családi napközi a családban nevelkedő gyermekek számára nyújt életkoruknak megfelelő nappali felügyeletet, gondozást, nevelést, étkeztetést és foglalkoztatást.

Családi napközi ellátást a családok maguk oldják meg.

Családi gyermekfelügyelet

A gyermekek napközbeni ellátásaként családi gyermekfelügyelet biztosítható az ellátást nyújtó saját otthonában. A családi gyermekfelügyelet a családban nevelkedő gyermekek számára nyújt életkoruknak megfelelő nappali felügyeletet, gondozást, nevelést és étkeztetést. A családi gyermekfelügyelet keretében két évestől négy éves korig gondozható gyermek.

Önkormányzat nem végez ilyen jellegű tevékenységet, arról nincs hivatalos információ, hogy az ilyen ellátást igénylők hogyan oldják meg ezt a problémát.

Házi gyermekfelügyelet

A házi gyermekfelügyelet keretében a gyermekek napközbeni ellátását a szülő vagy más törvényes képviselő otthonában gondozó biztosíthatja, ha a gyermek állandó vagy időszakos ellátása nappali intézményben nem biztosítható (pl. betegség miatt) és a szülő a gyermek napközbeni ellátását nem, vagy csak részben tudja megoldani.

Nincs tudomásunk olyan gyermekről, aki ilyen speciális felügyeletet igényelne.

Óvoda

Az óvoda a gyermek hároméves korától a tankötelezettség kezdetéig nevelő intézmény. Az óvoda felveheti azt a gyermeket is, aki a harmadik életévét a felvételétől számított fél éven belül betölti, feltéve, hogy minden, a településen, fővárosi kerületben, vagy ha a felvételi körzet több településen található, az érintett településeken lakóhellyel, ennek hiányában tartózkodási hellyel rendelkező hároméves és annál idősebb gyermek óvodai felvételi kérelme teljesíthető. (Nkntv. 8. §.)

Önkormányzati fenntartásban működik a Hőgyészi Somvirág Óvoda, ahol hőgyészi, kalaznói, dúzsi gyermekek ellátásáról gondoskodnak az óvónők és a dajkák.

Általános iskola

Az Nkntv. értelmében 2013. szeptember 1-étől az általános iskolában 16 óráig kell megszervezni a tanórai és tanórán kívüli foglalkozásokat. A törvény 4. §-ának 4. pontjában rögzíti továbbá az egész napos iskola fogalmát, mely olyan iskolaszervezési forma, ahol a tanórai és más foglalkozásokat a délelőtti és délutáni időszakra egyenletesen szétosztva szervezik meg.

A Klebelsberg Intézményfenntartó Központ által üzemeltetett Hegyhát Általános Iskola és Alapfokú Művészetoktatási Intézmény Hőgyészi Tagintézményébe közel 180 gyermek jár.

Általános iskolások adatai – el- és bejárás 2021 év

A településen élő általános iskoláskorú gyermekek összlétszáma	176
Más településről bejáró általános iskolások létszáma	22
Más településre eljáró általános iskolások létszáma	n.a.
Általános iskoláskorúak közül a HH gyerekek létszáma	47
Általános iskoláskorúak közül a HHH gyerekek létszáma	21

Forrás: Önkormányzati és intézményfenntartói, tankerületi adatok

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

Védőnői álláshelyek száma			
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	Fő	Fő
2016	0	3	-
2017	0	4	-
2018	0	5	-
2019	0	4	-
2020	0	4	-
2021	0	5	-
2022	0	9	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

A védőnői hálózat hatékony működése a gyermek és az anya védelmét is szolgálja. A tanácsadások alkalmával a védőnő tájékoztatja a szülőket a családtervezéssel, gyermekvállalással összefüggő ismeretekről. Várandós tanácsadást heti rendszerességgel tart a védőnő. A védőnő koordinálja a terhesség idejének megfelelő vizsgálatok megtörténtét. A védőnő otthonában is meglátogatja a várandósokat és életvezetési-, lakásrendezési tanácsokat ad, hogy megfelelő legyen a csecsemő fogadása.

5.4 A nőket érő erőszak, kapcsolati erőszak

A statisztikai adatok azt mutatják, hogy a nők ellen elkövetett bűncselekmények között egyértelműen a családon belüli erőszak a leggyakoribb halálozási ok. A helyzetet tovább nehezíti, hogy a családban, az otthon falai mögött folyó erőszak a privát szféra sérthetlenségénél fogva gyakran láthatatlan, ami az áldozat számára jelentősen megnehezíti a segítségkérést, a környezet számára pedig a segítségnyújtást. Mind a nyugati, mind a magyar adatok azt mutatják, hogy minden ötödik nő él vagy élt valaha olyan kapcsolatban, ahol partnere rendszeresen testileg bántalmazta őt. Ezt az adatot tovább súlyosbítja, hogy a testi erőszak csak a jéghegy csúcsa. A folyamatos lelki erőszakban élő nők száma ennél jóval magasabb.

Célzottan a nők elleni erőszak, családon belüli erőszak áldozataival foglalkozó ellátás Dúzs községben nem folyik.

Hógyész településen működik a Tamási Rendőrkapitányság által működtetett Hógyészi Rendőrőrs, melyhez ilyen és hasonló jelentőségű ügyekkel segítségért lehet fordulni.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaothton, családok átmeneti otthona)

Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

év	önkormányzati anyaothton a településen	önkormányzati anyaothton a település 50 km-es körzetében	Nem önkormányzati (egyházi, alapítványi) anyaothton a településen	Nem önkormányzati (egyházi, alapítványi) anyaothton a település 50 km-es körzetében
2016	0	0	0	2
2017	0	0	0	2
2018	0	0	0	2
2019	0	0	0	2
2020	0	0	0	2
2021	0	0	0	2

Forrás: Helyi adatgyűjtés

Község 50 km-es körzetében 2 darab családok átmeneti otthona található

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

A nők szerepe a helyi közéletben

év	Képviselőtestület tagja		Városi bíróság és ítélőtáblák vezetői		Közgyűlések tagjai	
	Férfi	Nő	Férfi	Nő	Férfi	Nő
2016	4	1	0	0	0	0
2017	4	1	0	0	0	0
2018	4	1	0	0	0	0
2019	4	1	0	0	0	0
2020	3	2	0	0	0	0
2021	3	2	0	0	0	0

Forrás: Helyi adatgyűjtés

Önkormányzat képviselő-testületében két fő női képviselő dolgozik. Az önkormányzat, oktatás, egészségügy, kultúra területén nagyobb részben női alkalmazottakat foglalkoztat a hivatal.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A nőket fokozottan érintő társadalmi problémák Dúzson nem jellemzőek, ezért az önkormányzat tervei között nem szerepel ilyen irányú intézkedés. Önkormányzat, mint munkáltató eleget tesz az egyenlő munkáért egyenlő bér követelményének.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Lakhatási gondok	Rászorulóknak részére bérlakás állomány létrehozása
Nők munkanélküliségének aránya magas	Munkaügyi központ bevonásával, szakma megszerzésével, képzési programokkal a munkavállalás megkönnyítése

6. Az idősök helyzete, esélyegyenlősége

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

A nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülők vonatkozásában az alábbi jogszabályi rendelkezések irányadók:

A társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény értelmében a kötelező társadalombiztosítási nyugdíjrendszer

1. saját jogú; és
2. hozzátartozói nyugellátásokat biztosít.

A saját jogú nyugellátások körébe tartozik:

1. az öregségi nyugdíj,
2. a rehabilitációs járadék.

A társadalombiztosítási nyugdíjrendszer keretében járó hozzátartozói nyugellátás:

1. az özvegyi nyugdíj;
2. az árvaellátás;
3. a szülői nyugdíj;
4. a baleseti hozzátartozói nyugellátások; valamint
5. özvegyi járadék.

Időskorúak járadéka

A Szt. értelmében az időskorúak járadéka azon idős személyek részére biztosít ellátást, akik szolgálati idő hiányában a nyugdíjkorhatáruk betöltése után saját jogú nyugellátásra nem jogosultak, illetve alacsony összegű ellátással rendelkeznek. A Szt. 25. §-a szerint az ellátást a települési önkormányzat jegyzője állapítja meg.

Öregedési index			
Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő)	Öregedési index %
2016	39	24	162,50%
2017	39	22	177,27%
2018	40	24	166,67%
2019	37	22	168,18%
2020	40	25	160,00%
2021	42	23	182,61%
2022	43	24	179,17%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma			
Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma	Összes nyugdíjas
2016	25	35	60
2017	23	34	57
2018	25	33	58
2019	26	32	58
2020	24	34	58
2021	28	30	58

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Nyugdíjszerű ellátások							
Év	Életkoron alapuló ellátásban részesülő férfiak száma	Életkoron alapuló ellátásban részesülő nők száma	Öregségi nyugdíjban részesülő férfiak száma	Öregségi nyugdíjban részesülő nők száma	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő férfiak száma	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő nők száma	Időskorúak járadékában részesítettek havi átlagos száma (fő)
2016	1	0	13	23	0	2	0
2017	1	0	10	22	0	2	0
2018	0	0	10	20	0	2	0
2019	0	0	12	19	0	1	0
2020	0	0	14	21	0	1	0
2021	0	0	15	21	1	1	0

Forrás:
TeIR,
KSH
Tstar

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

Az Ft. 24. §-a értelmében a nyugdíjazáshoz közel álló álláskereső részére nyugdíj előtti álláskeresői segély, valamint költségtérítés jár. Az álláskeresői segély feltételeit a Ft. 30. §-a rögzíti. Erről ld. még a 3. 3. pontot.

a) *idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága;*

Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén								
Nyilvántartott álláskereső száma összesen	Év	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
	Fő összesen	23	23	12	7	11	10	6
41-45 év (TS 042)	Fő	5	3	1	1	0	2	2
	%	21,74%	13,04%	8,33%	14,29%	0,00%	20,00%	33,33%
46-50 év (TS 043)	Fő	2	2	0	1	2	1	0
	%	8,70%	8,70%	0,00%	14,29%	18,18%	10,00%	0,00%
51-55 év (TS 044)	Fő	4	3	1	1	1	1	1
	%	17,39%	13,04%	8,33%	14,29%	9,09%	10,00%	16,67%
56-60 év (TS 045)	Fő	4	1	0	0	0	2	1
	%	17,39%	4,35%	0,00%	0,00%	0,00%	20,00%	16,67%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	5	6	5	3	2	2	2
	%	21,74%	26,09%	41,67%	42,86%	18,18%	20,00%	33,33%
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal								

b) *tevékeny idősor, élethosszig tartó tanulás, idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen;*

Községben jelenleg nincs olyan program, mely a tevékeny időskort elősegítené. A felmérések alapján nincs erre igény, mivel az idős korosztály nagy része a háza körüli munkákkal foglalatatoskodik, plusz feladatokat nem lát el, nyugdíjas éveit éli.

A Hőgyészi Szociális Központ lehetőséget biztosít a helyi időskorúak részére, hogy csatlakozzanak az Idősek Klubja megfelelő programjaihoz és kikapcsolódási lehetőségeihez.

c) *hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén.*

Településen nincs hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

A szociális alapszolgáltatások megszervezésével az állam és a települési önkormányzat segítséget nyújt a szociálisan rászorulóknak részére saját otthonukban és lakókörnyezetükben önálló életvitelük fenntartásában, valamint egészségi állapotukból, mentális állapotukból vagy más okból származó problémáik megoldásában.

A Hőgyészi Szociális Központ házi gondozót alkalmaz a községben, aki a mozgásukban korlátozott, beteg, idős emberekhez jár ki, hétköznapi szükségleteik ellátásában segít, bevásárol, kitakarít, illetve szükség szerint személyi gondozást végez. Dúzson működik falugondnok, aki ugyancsak besegít az idős emberek szociális feladatainak ellátásában.

Ha az életkoruk, egészségi állapotuk, valamint szociális helyzetük miatt rászoruló személyekről az alapszolgáltatások keretében nem lehet gondoskodni, a rászorultakat állapotuknak és helyzetüknek megfelelő szakosított ellátási formában kell gondozni.

Hőgyész Nagyközségben működik a Platán Szociális Alapítvány által üzemeltetett Platán Szociális Otthon, ahol szakosított ellátási formában gondozzák az ott lakókat.

Az alapszolgáltatásokról és szakosított ellátási formákról – köztük az idősek érdekében szervezett szolgáltatásokról - ld. a 3.6. pontot.

a) az idősek egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése;

65 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő idősorúak száma				
Év	65 év feletti lakosság száma	Nappali ellátásban részesülő idősorúak száma	Házi segítségnyújtásban részesülők száma	Szociális étkeztetésben részesülők száma
	Fő	Fő	fő	fő
2016	39	0	0	11
2017	39	0	0	9
2018	40	0	0	11
2019	37	0	7	9
2020	40	0	8	10
2021	42	0	8	8

Forrás: TeIR, KSH
Tstar

A szomszédos Hőgyészen egy fiatal háziorvos, egy fogorvos, labor – vérvételi hely, gyógyszertár áll a lakosság rendelkezésre, jól megközelíthető frekvenciált helyeken. Az Országos Mentőszolgálat hőgyézi telephelyen mentőállomást is üzemeltet, így az egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés megoldott.

A község tulajdonában lévő falubusszal minden héten hétfőn laborvizsgálatra elviszik azokat a helyi lakosokat, akik egyedül nem tudnák megoldani a vizsgálaton való megjelenést.

A Hőgyézi Szociális Központ tulajdonában lévő gépjárművel hordják minden nap a nappali ellátás keretein belül éthordóban az iskola konyháján elkészült ebédet azok számára, akik ezt igénylik.

Speciális vizsgálatokra, szakrendelésre a település 50 km-es körzetében több városban is van lehetőség.

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés;

Dúszon az önkormányzat által szervezett falunapokon, és egyéb rendezvényeken van lehetőség az idősebb lakosság közművelődési szokásainak gyakorlására.

Hőgyészen nyugdíjas egyesület működik, aki a helyi lakosokat is szívesen fogadja tagjai közé. Az egyesület számos programot szervez tagjai részére, úgymint kirándulás, múzeumlátogatás, színházlátogatás. A kirándulások nagy része a Hőgyézi önkormányzat kisbuszával történik.

c) *idősek informatikai jártassága;*

Napjainkban a jobb megélhetés érdekében a fiatal generáció egyre nagyobb része külföldre megy dolgozni, elviszik gyermekeiket magukkal. Az itthon maradt idősebb korosztály a családjaikkal való kapcsolattartás érdekében meg kell tanulnia a számítógép használatát és az internet adta kommunikációs eszközök kezelését a napi kapcsolattartás érdekében.

d) *a generációk közötti programok.*

Az önkormányzat által szervezett falunapok, egyéb rendezvények és kulturális programok is azt a célt szolgálják, hogy a településen az összes generáció jól érezze magát.

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

Az önkormányzat által évente megtartott idősek napján egy kis műsor keretében köszöntik az idős lakosság megjelent tagjait.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Sok idős ember él a faluban.	Házi segítségnyújtás bővítése.

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

Fogyatékos személy: aki érzékszervi - így különösen látás-, hallásszervi, mozgásszervi, értelmi képességeit jelentős mértékben vagy egyáltalán nem birtokolja, illetőleg a kommunikációjában számottevően korlátozott, és ez számára tartós hátrányt jelent a társadalmi életben való aktív részvétel során.

A Fogyatékos-sággal élő személyek jogairól szóló egyezmény és az ahhoz kapcsolódó Fakultatív Jegyzőkönyv kihirdetéséről szóló 2007. évi XCII. törvény 1 cikk szerint fogyatékos személy minden olyan személy, aki hosszan tartó fizikai, értelmi, mentális vagy érzékszervi károsodással él, amely számos egyéb akadállyal együtt korlátozhatja az adott személy teljes, hatékony és másokkal egyenlő társadalmi szerepvállalását. A fogyatékos-ság típusa szerint nagyobb számban vannak a mozgásszervi személyek, közülük is az idősebb korosztály aránya magas.

A fogyatékkal élőkre vonatkozóan nem állnak rendelkezésre értékelhető statisztikai adatok, amelyek alapján pontos képet lehetne alkotni a fogyatékkal élők lakhatási, egészségügyi, foglalkoztatási helyzetéről.

A fogyatékkal élő emberek és családjaik a legsérülékenyebb társadalmi csoportot alkotják.

Feladatunk olyan környezet teremtése, működtetése, hogy egyenlő esélyekkel érvényesülhessenek a mindennapi életünk során a lakhatás és közlekedési eszközök használata, a szociális és egészségügyi ellátás, az iskoláztatási és munkalehetőségek, a kulturális és társadalmi élet, valamint a sport és a szórakozás területén is szerepvállalását.

7.1 A településen fogyatékos-sággal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

Meváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma nemenként			
Év	Meváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Férfiak	Meváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Nők	Összesen
2016	8	7	15
2017	9	8	17
2018	12	9	21
2019	11	10	21
2020	7	10	17
2021	9	7	16

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Községben a nyilvántartott megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásban részesülők száma az előző évekhez képest csökkenő tendenciát mutat ez betudható a folyamatos népességsökkenésnek is.

a) fogyatékossgal élő személyek foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága, védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás;

A Fot. 15-16. §-a értelmében a fogyatékos személy lehetőség szerint integrált, ennek hiányában védett foglalkoztatásra jogosult.

A foglalkoztatást biztosító munkáltató köteles biztosítani a munkavégzéshez szükséges mértékben a munkahelyi környezet, így különösen a munkaeszközök, berendezések megfelelő átalakítását. Az átalakítással kapcsolatos költségek fedezésére a központi költségvetésből támogatás igényelhető.

Ha a fogyatékos személy foglalkoztatása az integrált foglalkoztatás keretében nem megvalósítható, úgy számára speciális munkahelyek működtetésével a munkához való jogát lehetőség szerint biztosítani kell. A védett munkahelyet a központi költségvetés normatív támogatásban részesíti.

Fogyatékkal élő munkavállaló, aki

- a) a nemzeti jog szerint fogyatékosnak elismert, vagy
- b) elismerten fizikai, elméleti vagy pszichológiai károsodásban szenved.

Megváltozott munkaképességű munkavállaló, aki

- a) rehabilitációs ellátásban részesül,
- b) aki 2011. december 31-én III. csoportos rokkantsági, baleseti rokkantsági nyugdíjban, rendszeres szociális járadékban részesült.

(Flt. 57/B §.)

A településen két fogyatékkal élő személy van, akinek a foglalkoztatását meg kellene oldani.

b) munkavállalást segítő lehetőségek;

Településen nem működik megváltozott munkaképességű munkavállalókat segítő program. Ezen program megvalósítása külső vállalkozó bevonásával lenne megoldható.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén;

Községben nincs hátrányos megkülönböztetés a fogyatékosok foglalkoztatásával kapcsolatban. Az önkormányzati intézmények közül az orvosi rendelő, az önkormányzat épülete és a művelődési ház jól megközelíthető helyen vannak, akadálymentesek.

d) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok.

Településen nincs ilyen intézmény, igény sincs rá.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzübeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

Fogyatékos személyek számára biztosított alap- és szakosított ellátási formák:

Szociális alapszolgáltatások: étkeztetés, házi segítségnyújtás, családsegítés, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, támogató szolgáltatás.

A fogyatékos személyek rászorultság alapján jogosultak a közgyógyellátásra, a közgyógy igazolvány gyógyszerkerete csökkenti az állandó betegségeikre a gyógyszerköltséget. 2013. január 1-től a Járási Hivatal vette át a feladatot az önkormányzatoktól.

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

a) *egészségügyi és rehabilitációs ellátások elérhetősége, együttműködése;*

Fogyatékos személy egészségügyi ellátására az arra szakosított intézményekben van lehetőség. Községben a házi segítségnyújtás keretein belül több lakóról gondoskodnak. A segítségnyújtó a napi életvitel normális fenntartásában, bevásárlással, takarítással, és kommunikációval segítik a rászorulókat. Fogyatékos személyek rehabilitációs ellátására a környező városokban Tamásiban, Dombóváron, Szekszárdon van csak lehetőség.

b) *települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége;*

Dúzs községben a közintézmények akadálymentesek.

c) *közszolgáltatásokhoz, köznevelési intézményekhez, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége;*

Dúzs községben a művelődési ház akadálymentes.

d) *munkahelyek akadálymentesítettsége;*

Dúzs községben egy aktív korban lévő mozgáskorlátozott személy van.

e) *közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége;*

A közösségi közlekedési terek, járdák jó része nincs akadálymentesítve.

- f) fogyatékossgal élő személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékossgal élő személyek nappali intézménye, stb.);

Községben nincs intézmény, mely a fogyatékkal élők ellátását biztosítja.

- g) előnyben részesítés (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások).

Nincs információnk ilyen jellegű bejelentésről.

7.4. Fogyatékossgal élők sajátos igényeinek kielégítését célzó programok a településen

Településen kimondottan fogyatékossgal élők részére rendezett program nincs. A település közösségi programjai úgy kerülnek megszervezésre, hogy azokon a fogyatékossgal élők is részt tudjanak venni. A rendezvények döntő többségben a település frekventált, jól megközelíthető központi részén kerülnek megrendezésre.

7.5 A fogyatékossgal élőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és a felszámolásukra irányuló kezdeményezések

Nincs tudomásunk a fogyatékossgal érintett személyek részére felmerült helyi szintű társadalmi problémákról.

7.6 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Közösségi terek, járdák nem akadálymentesek	közterületek akadálymentesítése

Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítások	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

- a) *a 3-7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi, karitatív szervezeti szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (közfeladatot ellátó szervezetek, közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma);*

Településen a Dúzsi Törekvés Szociális Szövetkezet segítséget nyújt az önkormányzatnak a zöldterület karbantartás közfeladatok megoldásában.

Polgárőr egyesület sem működik a településen.

- b) *helyi önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi, civil szektor és gazdasági szereplők közötti partnerség bemutatása;*

Dúzs községben nincs nemzetiségi önkormányzat.

- c) *önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség, társadalmi felzárkózást segítő közös programok bemutatása;*

A Hőgyészi Somvirág Óvoda és a Hőgyészi Szociális Központ társulási formában működnek Kalaznó, Dúzs, Hőgyész és Mucsi települések fenntartásában. Az önkormányzat a közfeladatok ellátására Közös Önkormányzati Hivatalt üzemeltet ezekkel a településekkel, Szakály községgel kiegészítve.

- d) *a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége*

Dúzs községben nincs nemzetiségi önkormányzat.

- e) *civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége;*

Dúzs községben a Dúzsi Törekvés Szociális Szövetkezet leszámítva nincs civil szervezet. A szövetkezet lehetőségéhez mérten hozzájárul a hátrányos célcsoportok támogatásához.

- f) *for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.*

Dúzs községben nincs for-profit szervezet nem működik.

A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése.

HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a HEP elkészítésének folyamatába;

Dúzs Község Önkormányzata a Helyi Esélyegyenlőségi Program elfogadását megelőzően a konzultáció és véleményformálás lehetőségét minden, a megvalósításba bevont szakmai és társadalmi partner számára biztosítja.

Annak érdekében, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósítása hatékony, a tervezett intézkedések hosszú távú érvényesülése, fenntartható fejlődése biztosított legyen, Dúzs Község Önkormányzata egy esélyegyenlőségi felelőst bíz meg, aki az esélyegyenlőségi programmal végrehajtása érdekében szoros kapcsolatot létesít a programban részt vevőkkel, nemzetiségi önkormányzatokkal, civil szervezetekkel, egyesületekkel, alapítványokkal, vállalkozókkal.

Az Intézkedési Tervben megjelenített tevékenységek részletes tartalmi kidolgozása, a megvalósítandó tevékenységek tervezése az adott szakterület képviselőinek aktív részvételével valósul meg. A felelős feladata, hogy a szakterület képviselőivel együtt kidolgozzák az egyes feladatok végrehajtásának pontos menetét, valamint ellenőrizzék azok megvalósulását.

A Helyi Esélyegyenlőségi Programban foglaltak megvalósulásának nyomon követését a két évente elvégzett felülvizsgálat biztosítja. A felülvizsgálatot a felelős végzi el, beszámol egy nyílt képviselőtestületi ülésen a tervben foglaltak megvalósításáról. Az ülésre külön meghívót kapnak: a nemzetiségi önkormányzatok vezetői, képviselői, helyi civil szervezetek, vállalkozók, egyesületek és alapítványok képviselői.

A hozzászólók kiegészítésével elkészült beszámolót a testület elfogadja, majd a helyben szokásos módon nyilvánosságra kerül.

b) az a) pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása, valamint annak rögzítése, hogy működtet-e HEP Fórumot.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program számára minél szélesebb nyilvánosság biztosítása szükséges. Az esélyegyenlőségi intézkedések hatékony megvalósulása, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakításának érdekében Dúzs Község Önkormányzata a programot a település honlapján közzéteszi, a megtekintés helyéről a helyi médiában tájékoztatja, illetve nyílt testületi ülést szervez, mely során a polgároknak lehetőségük van a tervvel kapcsolatban véleményt nyilvánítani, hozzászólni és kérdezni.

Az elfogadott beszámoló mindenki számára elérhető a honlapon, illetve a Hőgyészi Közös Önkormányzati Hivatal Dúzsi Kirendeltségén.

c) A képviselő-testületi döntést követően az elfogadott HEP dokumentumot, valamint a hiteles határozatot a települési önkormányzat a helyben szokásos módon közzé teszi, és megküldi a TEF esélyegyenlőségi mentora részére. A TEF az települései önkormányzatok HEP-jeit közzéteszi, honlapján megjelenti.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	<ol style="list-style-type: none"> 1. Alacsony iskolai végzettségűek száma magas, 2. Munkanélküliség 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Tanfolyamok a jobb élet reményében, 2. Munkahelyteremtő beruházások felkutatása
Gyermekek	<ol style="list-style-type: none"> 1. Nyári gyermekprogramok hiánya 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Szabadidős foglalkozások szervezése
Idősek	<ol style="list-style-type: none"> 1. Sok idős ember él a faluban 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Házi segítségnyújtás bővítése
Nők	<ol style="list-style-type: none"> 1. Lakhatási gondok, 2. Nők munkanélküliségének aránya magas, 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Bérlet állomány létrehozása, 2. Képzési programok felkutatása
Fogyatékkal élők	<ol style="list-style-type: none"> 1. Közösségi terek, járdák nem akadálymentesek, 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Közterületek akadálymentesítése
<i>Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítás</i>		

Jövőképünk

Olyan településen kívánunk élni, ahol a romák és a mélyszegénységben élők munkához való hozzáférését folyamatosan biztosítani tudjuk.

Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők életkörülményeit folyamatosan emeljük.

Kiemelt területnek tartjuk a gyerekek részére a megfelelő körülmények megteremtését az oktatás és a kulturális fejlődés során.

Folyamatosan odafigyelünk az idősök elmagányosodásának megakadályozására.

Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetén a munkába való visszatérés lehetőségének minél szélesebb körű megteremtését, tanfolyamok szervezésével a munkanélküliség megszüntetésének, csökkentésének lehetőségét.

Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők részére az akadálymentesítés 100 %-os megoldására.

Az intézkedési területek részletes kifejtése

A	Intézkedés címe:	Tanfolyam a jobb élet reményében
B	Feltárt probléma megnevezése	Dúzson az alacsony iskolai végzettségűek száma magas
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Alacsony iskolai végzettségűek körében szakképesítések megszerzése.
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Költségvetési rendelet
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Új Roma Stratégia (2019-2030),
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	1. Pályázatfigyelés, 2. Munkaerő piaci kereslet felmérése, képzési igényfelmérés, 3. Képzés megvalósítása.
G	Az intézkedés felelőse	polgármester, képviselő-testület
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	1-2 pályázatfigyelés, igényfelmérés: 2025.06.30. 3. tanfolyam 2028.12.31.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az alacsony iskolai végzettségűek száma csökken, a község munkanélküliségi mutatója csökken.
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	<u>humán erőforrás</u> : 8. általános iskolát végzett munkanélküliek, <u>pénzügyi erőforrás</u> : pályázati források felkutatása, <u>technikai erőforrás</u> : helyiség biztosítása a képzés lebonyolításához.
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Idővel a képzetlenek képesítést szerezhetnek, számuk folyamatosan csökkenne.
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	A képzési programokba a környező Hőgyész, Kalaznó, Mucsi, Szakály települések lakosai is bevonhatóak. A képzési igényeket ezáltal könnyebben lehetne megszervezni, a szükséges létszám hamarabb rendelkezésre állna.

A	Intézkedés címe:	Munkahelyteremtő beruházások felkutatása
B	Feltárt probléma megnevezése	Dúzson viszonylag magas a munkanélküliek száma
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Teljes foglalkoztatottság
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Költségvetési rendelet, helyi adórendelet
E	A cél kapcsolódása országos szakpolitikai stratégiákhoz	Új Roma Stratégia (2019-2030)
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	1. Munkaerő piaci trendek figyelés, 2. Befektetők felkutatása, 3. Beruházás megvalósítása.
G	Az intézkedés felelőse	polgármester, képviselő-testület
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	1-2 munkaerő piaci trendfigyelés, befektetők keresése: 2025.12.31. 3. beruházás 2028.12.31.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	A község munkanélküliségi mutatója csökken. Termelő infrastruktúra számának növekedése.
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	<u>humán erőforrás</u> : tőkeerős beruházók, <u>pénzügyi erőforrás</u> : pályázati források felkutatása, <u>technikai erőforrás</u> : megfelelő ipartelep kialakítása terület biztosítása.
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Az intézkedés folyamatosan fenntartható.
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	A munkaerő toborzásába a környező Hőgyész, Kalaznó, Mucsi, Szakály települések lakosai is bevonhatóak.

A	Intézkedés címe:	Szabadidős foglalkozások szervezése
B	Feltárt probléma megnevezése	Dúzson gondot jelent a nyári gyermekprogramok hiánya.
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A gyermekek a nyári szünet ideje alatt is érezzék jól magukat a településen. Különböző szabadidős programok szervezésével a szünet hatékonyabban és élménydúsabban kerülne eltöltésre.
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Költségvetési rendelet
E	A cél kapcsolódása országos szakpolitikai stratégiákhoz	„Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	1. Helyzetfelmérés, helyzetelemzés, 2. Beavatkozási döntések elvégzése.
G	Az intézkedés felelőse	közművelődési szakember
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	1. helyzetfelmérés, helyzetelemzés: 2024.06.30. 2. programszervezés: 2024.06.30. folyamatosan
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedések hatására a gyermekek hatékonyabban és vidámabban tölthetik el szabadidejüket.
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	<u>humán erőforrás:</u> gyermekek rendelkezésre állnak, <u>pénzügyi erőforrás:</u> önkormányzati költségvetés, pályázati források igénybe vétele, <u>technikai erőforrás:</u> könyvtár épülete biztosított.
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Nincs garancia arra, hogy a gyermekek a programokon részt vesznek.
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	A környező települések együttműködésével a program hatékonyabban, színesebben működne.

A	Intézkedés címe:	Házi segítségnyújtás bővítése
B	Feltárt probléma megnevezése	Sok idős, egyedülálló ember él a faluban.
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A program bevezetésével az időskorú lakosság aktivitása megnőne, és csökkenne az elmagányosodás mértéke.
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Költségvetési rendelet
E	A cél kapcsolódása országos szakpolitikai stratégiákhoz	Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2022,2023)
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	1. Igényfelmérés, 2. Fejlesztés megvalósítása.
G	Az intézkedés felelőse	polgármester, képviselő-testület
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	1. igényfelmérés: 2025.06.30. 2. fejlesztés: 2025.12.31.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	A fejlesztés elvégzésével az időskorú lakosság elmagányosodásának mértéke csökkenne.
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	<u>humán erőforrás:</u> időskorúak, <u>pénzügyi erőforrás:</u> önkormányzati források, <u>technikai erőforrások:</u> adottak.
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	A magányosan élő idős emberek félnek segítséget kérni.
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	A program a Hermelin Önkormányzati Társulás közreműködésével valósítható meg.

A	Intézkedés címe:	Képzési programok felkutatása
B	Feltárt probléma megnevezése	Viszonylag magas a nők munkanélküliségi aránya
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A nők munkanélküli helyzetének javítása, a nők munkanélküliségi rátájának csökkenése a településen.
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Költségvetési rendelet
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021)
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	1. Munkaerő piaci kereslet felmérése, képzési igényfelmérés, 2. Képzés megvalósítása.
G	Az intézkedés felelőse	polgármester, képviselő-testület
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	1. pályázatfigyelés, igényfelmérés: 2025.05.31. 2. tanfolyam: 2027.12.31.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	A hatékonyság a csökkenő munkanélküli nők számában mérhető.
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	<u>humán erőforrás:</u> munkanélküli nők, <u>pénzügyi erőforrás:</u> pályázati forrás, munkaügyi központi támogatások, <u>technikai erőforrások:</u> helyiség biztosítása a képzés lebonyolításához.
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	A tanfolyam résztvevőinek felkutatása nehézkes, az oktatás közbeni lemorzsolódás magas lehet.
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	A környező települések együttműködésével a program hatékonyabban működne.

A	Intézkedés címe:	Bérlakás állomány létrehozása
B	Feltárt probléma megnevezése	Településen lakhatási gondok merültek fel.
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A nők munkanélküli helyzetének javítása, a nők munkanélküliségi rátájának csökkenése a településen.
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Költségvetési rendelet
E	A cél kapcsolódása országos szakpolitikai stratégiákhoz	Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021)
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	1. Igények felmérése, 2. Pályázatok, források felkutatása, 3. Beruházás megvalósítása.
G	Az intézkedés felelőse	polgármester, képviselő-testület
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	1. igényfelmérés: 2024.12.31. 2. pályázatfigyelés, megvalósítás: 2028.12.31.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	A hatékonyság a lakhatási gondok megszűnésével mérhető.
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	<u>humán erőforrás:</u> szociálisan rászorulóknak <u>pénzügyi erőforrás:</u> pályázati forrás, költségvetési forrás <u>technikai erőforrások:</u> rendelkezésre áll.
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	A beruházás pályázati forrás hiányában nem kivitelezhető.
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	Nincs.

A	Intézkedés címe:	Közterületek akadálymentesítése
B	Feltárt probléma megnevezése	Nem mindegyik önkormányzati közösségi tér, járda akadálymentes.
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Az önkormányzat tulajdonában és működésében lévő közösségi terek és járdák tekintetében az akadálymentesítés biztosítása fogyatékkal élők számára.
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Költségvetési rendelet
E	A cél kapcsolódása országos szakpolitikai stratégiákhoz	Országos Fogyatékosügy Program (2015-2025)
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	1. Pályázatok keresése, beadása, 2. Pályáztatás, kivitelezési tervek elkészítése, 3. Akadálymentesítés végrehajtása.
G	Az intézkedés felelőse	polgármester, képviselő-testület
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	1.-2. pályázatfigyelés, benyújtás: 2025.12.31. 3. kivitelezés: 2028.12.31.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Mozgásukban korlátozott személyek számára az akadálymentes közlekedés biztosítása.
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	<u>humán erőforrás:</u> pályázat figyelés, kivitelező kiválasztása, <u>pénzügyi erőforrás:</u> pályázati forrás, önkormányzati önrész biztosítása a pályázat számára, <u>technikai erőforrás:</u> mentesítendő közterületek adottak.
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Pályázati források nem teszik lehetővé a beruházások megvalósítását.
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	Nincs

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés és következtetéseiben feltárt probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A cél összhangja a más helyi stratégiai dokumentumokkal	A cél kapcsolódása országos szakpolitikai stratégiákhoz	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége												
1	Tanfolyam a jobb életért	Dúzson az alacsony iskolai végzettségűek száma magas.	Alacsony iskolai végzettségűek körében szakképesítések megszerzése.	Költségvetési rendelet	Új Roma Stratégia (2019-2030)	1Pályázatfigyelés és 2Munkaerő piaci kereslet felmérése, 3Képzési igényfelmérés,	polgármester, képviselő-testület	pályázatfigyelés 2025.06.30. tanfolyam: 2028.12.31.	Az alacsony iskolai végzettségűek száma csökken, a község munkanélküliségi mutatója csökken.	humán: 8. általános iskolát végzett munkanélküliek, pénzügyi: pályázati források felkutatása, technikai: helyiség biztosítása a képzés lebonyolításához	Idővel a képzetlenek képzését szerezhetnek, számuk folyamatosan csökkenne.	A képzési programokba a környező Hőgyész, Kalaznó, Mucsi, Szakály települések lakosai is bevonhatóak. A képzési igényeket ezáltal könnyebben lehetne megszervezni, a szükséges létszám hamarabb rendelkezésre állna.
2	Munkahelyteremtő beruházások felkutatása	Dúzson viszonylag magas a munkanélküliek száma	Teljes foglalkoztatottság	Költségvetési rendelet, helyi adórendelet	Új Roma Stratégia (2019-2030)	1Munkaerő piaci trendek figyelése 2Befektetők felkutatása 3Beruházás megvalósítása	polgármester, képviselő-testület	befektetők keresése: 2025.12.31. beruházás: 2028.12.31.	A község munkanélküliségi mutatója csökken. Termelő infrastruktúra számának növekedése.	humán: tőkeerős beruházók, pénzügyi: pályázati források felkutatása, technikai: megfelelő ipartelep kialakítása, terület biztosítása	Az intézkedés folyamatosan fenntartható.	A munkaerő toborzásába a környező Hőgyész, Kalaznó, Mucsi, Szakály települések lakosai is bevonhatóak.
3												

II. A gyermekek esélyegyenlősége												
1	Szabadidős foglalkozások szervezése	Dúzson gondot jelent a nyári gyermekprogramok hiánya.	A gyermekek a nyári szünet ideje alatt is érezzék jól magukat a településen. Különböző szabadidős programok szervezésével a szünet hatékonyabban és élménydúsabban kerülne eltöltésre.	Költségvetési rendelet	„Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)	1Helyzetfelmérés, helyzetelemzés 2Beavatkozási döntések elvégzése.	közművelődési szakember	helyzetfelmérés: 2024.06.30 programszervezés: 2024.06.30-tól folyamatosan	Az intézkedések hatására a gyermekek hatékonyabban és vidámabban tölthetik el szabadidejüket.	humán: gyermekek rendelkezésre állnak, pénzügyi: önkormányzati költségvetés, pályázati források, technikai: könyvtár épülete biztosított	Nincs garancia arra, hogy a gyermekek a rendezvényeken részt vesznek.	A környező települések együttműködésével a program hatékonyabban, színesebben működne.
2												
3												
III. A nők esélyegyenlősége												
1	Képzési programok felkutatása	Viszonylag magas a nők munkanélküliségi aránya	A nők munkanélküli helyzetének javítása, a nők munkanélküliségi rátájának csökkenése a településen.	költségvetési rendelet	Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021)	1Munakerő piaci kereslet felmérése, képzési igényfelmérés, 2Képzés megvalósítása	polgármester, képviselő-testület	1Pályázatfigyelés, igényfelmérés 2025.05.31. 2tanfolyam: 2027.12.31.	A hatékonyság a csökkenő munkanélküli nők számában mérhető.	humán: munkanélküli nők, pénzügyi: pályázati forrás, munkaügyi központi forrás, technikai: helyiség biztosítása a képzés lebonyolításához.	A tanfolyam résztvevőinek felkutatása nehézkes, az oktatás közbeni lemorzsolódás magas lehet.	A környező települések együttműködésével a program hatékonyabban működne.
2	Bérlakás állomány létrehozása.	Településen lakhatási gondok merültek fel.	A nők munkanélküli helyzetének javítása, a nők munkanélküliségi rátájának csökkenése településünkön.	költségvetési rendelet	Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021)	1igényfelmérés 2 pályázatok, források felkutatása, 3Beruházás megvalósítása.	polgármester, képviselő-testület	1igényfelmérés: 2024.12.31. 2.Pályázatfigyelés és megvalósítás: 2028.12.31.	A hatékonyság a lakhatási gondok megszűnésével mérhető.	humán: szociálisan rászorulóknak, pénzügyi: pályázati forrás, költségvetési forrás technikai: rendelkezésre áll.	A beruházás pályázati forrás hiányában nem kivitelezhető.	Nincs.

3												
IV. Az idősek esélyegyenlősége												
1	Házi segítségnyújtás bővítése.	Sok idős, egyedülálló ember él a faluban.	A program bevezetésével az időskorú lakosság aktivitása megnőne és csökkenne az elmagányosodás mértéke.	költségvetési rendelet	Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2022-2023)	1Igényfelmérés, 2Fejlesztés megvalósítása	polgármester, képviselő-testület	1Igényfelmérés : 2025.06.30. 2Fejlesztés: 2025.12.31.	A fejlesztés elvégzésével az időskorú lakosság elmagányosodásának mértéke csökkenne.	humán: időskorúak, pénzügyi: önkormányzati források, technikai: adottak	A magányosan élő idős emberek félnek segítséget kérni.	A program a Hermelin Önkormányzati Társulás közreműködésével valósítható meg.
2												
3												
V. A fogyatékossgal élő személyek esélyegyenlősége												
1	Közterületek akadálymentesítése	Nem mindegyik önkormányzati közösségi tér, járda akadálymentes.	Az önkormányzat tulajdonában és működésében lévő közösségi terek és járdák tekintetében az akadálymentesítés és biztosítása fogyatékkal élők számára.	költségvetési rendelet	Országos Fogyatékossgügyi Program (2015-2025)	1Pályázatok keresése, 2Pályázattal, kivitelezési tervek elkészítése, 3 Akadálymentesítés végrehajtása.	polgármester, képviselő-testület	1-2Pályázatfigyelés, benyújtás: 2025.12.31. 3Kivitelezés: 2028.12.31.	Mozgásukban korlátozott személyek számára az akadálymentes közlekedés biztosítása.	humán: pályázat figyelés, kivitelező kiválasztása, pénzügyi: pályázati forrás, önkormányzati önrész biztosítása, technikai: mentesítendő épületek adottak	Pályázati források nem teszik lehetővé a beruházások megvalósítását.	Nincs
2												
3												

3. Megvalósítás

3.1 A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódról és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására **Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot** hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

3.2 A megvalósítás folyamata

A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése lehet. HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki. A célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

A HEP Fórum feladatai:

- a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosítása, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazása, összehangolása,
- a HEP intézkedéseinek megvalósításában, az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata,

- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT aktualizálása, az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, dokumentálása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakíthatunk 2 ezer fő feletti településeken (opcionális) az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára.

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább kétévente, a felülvizsgálatok és az új HEP elfogadása előtt, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül.

A HEP Fórumok javasolt összetétele:

Tagok

- a település polgármestere,
- a település/közös önkormányzatok jegyzője,
- helyi nemzetiségi önkormányzatok vezetői,
- beavatkozási területekhez kapcsolódó önkormányzati bizottságok képviselői,
- helyi/térségi releváns közszolgáltató intézmények képviselői,
- meghatározó helyi/térségi gazdasági szereplők, munkáltatók képviselői,
- 2 000 fő lakosságszám feletti települések esetében a Szociálpolitikai Kerekasztal képviselői,
- helyi jelzőrendszeri felelős,
- a településen működő - a HEP célcsoportjai kapcsán érintett - civil szervezetek és egyházak képviselői,
- A HEP intézkedési tervében szereplő intézkedések végrehajtásáért felelős intézmények, szervezetek képviselői,
- a település HEP referense,
- a rendvédelmi és közbiztonsági szervezetek képviselői,
- egyéb tagok (pl. tapasztalati szakértőként valamely célcsoportban érintett személy, vagy a településen aktív szerepet vállaló személyek).

Állandó meghívottak

- a település képviselő-testületének tagjai,
- az illetékes esélyegyenlőségi mentor,
- tankerületi központ képviselője,
- környező települések önkormányzati szereplői,
- járási jelzőrendszeri tanácsadó,
- egyéb meghívottak (járási hivatalok beavatkozási területekhez és célcsoportokhoz kapcsolódó szervezeti egységeinek képviselői, térségi felzárkózási programok képviselői).

3.3 Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

3.4 Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnereket képviselőit.

A HEP Fórum által végzett monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

3.5 Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a polgármester felel.

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum bevonásával és támogatásával végzi. Így
  - o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
  - o Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
  - o Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.

- Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-et, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak.

3.6 Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a **kétévente előírt** – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - **felülvizsgálat** során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, **a HEP Fórum megvitatja a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát** annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. Dúzs Község Önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

II. Ezt követően Dúzs Község Önkormányzat képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és ..... számú határozatával elfogadta.

Csatolt melléklet:

- képviselő testület elfogadó határozatának kivonata

Dátum

Aláírás

A KÉPVISELŐ TESTÜLET ELFOGADÓ HATÁROZATÁNAK KIVONATA